

CARRER

Fundació La Roda

núm.
48
primavera
2009

La revista de la Fundació La Roda d'accions culturals i del lleure

Joan Manuel Tresserras
Entrevista al conseller de Cultura
i Mitjans de Comunicació de la Generalitat

Ràdio Zero
La ràdio de l'IES Barri Besòs

Titelles Babi
50 anys als escenaris

El poder terapèutic de l'art
La teràpia del nas vermell

Mirar als ulls
Entrevista a Jaume Sanllorente,
fundador de Sonrisas de Bombay

Xesco Boix
25 anys sense en Xesco

A cau de Roda

Notícies, projectes i iniciatives
de la Fundació La Roda
i les seves entitats

Cooperació

Tomando Conciencia, una
ONG per una solidaritat
alternativa

Espectacularment parlant

Discos, notícies i estrenes
d'espectacles per a tots
els públics

el tema

3

Trenta anys de La Roda

a cau de roda

4-8

- Racó de les entitats
- Roda·món
- La Tamborinada 2009

un barri, un grup

9

Crònica passada per aigua
Màgia al barri de la Mina de Sant
Adrià de Besòs
Júlia i Jordi Benito i Judith Cobeña

associ·accions

11

Em miro, et veig
Exposició de retrats i autoretrats
fets per infants de Teià
Grup de Recerca i Actuació amb
Minories Culturals i Treballadors
Estrangers

12-13

Ràdio Zero
Taller de ràdio de l'IES Barri
Besòs de Barcelona
Alumnes de l'IES Barri Besòs

l'entrevista

14-15

"Els reptes de la diversitat
poden ser uns magnífics aliats"
Entrevista a Joan Manuel
Tresserras, conseller de Cultura
i Mitjans de Comunicació de la
Generalitat de Catalunya

Cooper·acció

16-17

- Tomando Conciencia
Els mitjans audiovisuals
al servei de la solidaritat
- Mirar als ulls
Entrevista a Jaume Sanllorente,
fundador de l'ONG Sonrisas
de Bombay

18

- amb nom propi
- tradi·accions

19

- notícies
- paraules, paraules, paraules

l'entrevista espectacular

20-21

50 anys als escenaris
Entrevista a Titelles Babi
Anna Jarque

espectacularment parlant

22-23

- kiad9?

24

- anem a veure
Puça Espectacles

25-27

- ens ha interessat
- Festival Artescape
- I Festival de Teatre Social
i de l'Oprimat a Barcelona
- una mica de miquelet
- t'avisem...
- destaquem...
- des de l'escenari
Joan Boada
- el podi...

28

- notes noves
Noè Rivas i T. D. Riurau

29

- viatges espectaculars

la caixa de ressonància

30-31

- El poder terapèutic de l'art
- La teràpia del nas vermell
Miquel Ollé
- Pallapupas als hospitals
Laura Pujol

enxarxat al web

32

Selecció de webs interessants

33

La becaïna, a casa
Joan Gispert

- 6 x 4. L'espai dels
músics-animadors del país
Pep Puigdemont

34

Vint-i-cinc anys sense
Xesco Boix...
Lluís Maria Panyella

idees tallers

35

- Instruments musicals
L'ànec
Miqui Giménez
- A ritme de percussió
Pedro Hidalgo

editorial

La revista **Carrer** és editada per la Fundació La Roda, creada l'any 2003 per l'associació La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils als Barris i d'Accions Culturals. La Fundació agrupa prop de cent associacions juvenils, infantils i culturals de trenta-quatre poblacions catalanes. Des de fa trenta-dos anys La Roda programa espectacles i tallers de tots els gèneres per als infants i els joves a través de les associacions dels barris. Els objectius són oferir un lleure de qualitat, educatiu i formatiu als infants i els joves, afavorir l'ús de la llengua catalana en el lleure, difondre el coneixement de la cultura popular i les tradicions del país i donar suport al teixit associatiu dels barris. La Roda va rebre l'any 2001 la Creu de Sant Jordi.

Coordinació, redacció, correcció i maquetació: Lluís Armengol
Consell de redacció: Carme Beltran, Lluís Celades, Judith Cobeña, Anna Corbella, Salvador Figuerola, Joan López i Concepció Pallàs
Col·laboració: Júlia i Jordi Benito, Joan Boada, Mònica Díaz, Espial Castanyot de Sant Joan Despí, Espial Drac Màgic de Vilanova i la Geltrú, Espial La Tribu de Mataró, Montse Fran, Fundació Pere Tarrés, Miqui Giménez, Joan Gispert, Anna Jarque, Miquel Ollé, Lluís Maria Panyella, Puça Espectacles, Laura Pujol, Miquel Rabert, Noè Rivas, Carlos Sánchez-Llibre, Mima Sant, Montse Serrats (GREC).
Disseny portada i contraportada: Umberto Valeri i Marta Serra
Imatge portada: Carlos Sánchez-Llibre
Preimpresió i impressió: tallers gràfics de Rúbrica Editorial
Edita: Fundació La Roda
C. Sèquia, 9-11 • 08003 Barcelona • Tel.: 93 414 72 01 • Fax: 93 414 77 05
administracio@fundaciolaroda.cat • www.fundaciolaroda.cat
Dipòsit legal: B/25.352.87

La Fundació La Roda no es fa responsable de les opinions expressades en els articles signats.

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

Destaquem tres esdeveniments, efemèrides i temes en aquest nou **Carrer** primaveral. D'una banda hem volgut incloure iniciatives en què joves i infants han desenvolupat un paper fonamental i amb les quals se n'ha incentivat la participació i la implicació (infants artistes de Teià i alumnes radiofònics de l'IES Barri Besòs). D'altra banda, amb motiu del 25è aniversari de la mort de Xesco Boix hem volgut recordar aquest personatge cabdal en el món de l'educació en el lleure català. I finalment, destaquem el llibre publicat per al 30è aniversari de la Fundació La Roda i també la Tamborinada, la festa anual de la Fundació La Roda, que es farà el 24 de maig. Una tamborinada de tots els colors dedicada a la diversitat cultural.

■ Llibre del trentè aniversari de La Roda

“Portar la cultura de la festa allà on la ciutat canvia el seu nom”

Anys i anys, per molts anys, a la una, per molts anys, anys i anys, per molts anys, a les dues, per mols anys, anys i anys, per molts anys... a les trenta, per molt anys... Sí, sí, trenta anys! La Fundació La Roda ja té trenta anys

Judith Cobeñ a Guàrdia

Per celebrar-ho hem escrit un llibre a moltes mans. Per editar-lo ens hem passat uns mesos triant fotografies, pasquins, dibuixos, opinions de tota mena, convertint-ho en un llibre bonic i acolorit que descriu el trajecte que ens ha dut a l'adulesa, després de trepitjar molts carrers plens de fang i córrer damunt de les llambordes seculars dels centres vius de les ciutats, petites i grans de Catalunya.

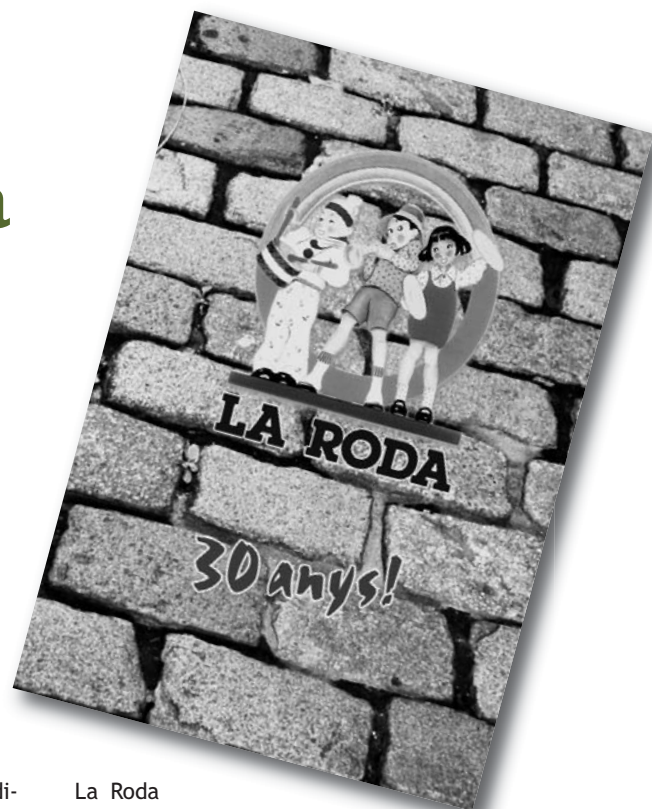
Acabem de fer trenta anys i volíem explicar-ho urbi et orbi —que traduït vol dir al món sencer. Creiem que en els temps que estem vivint com a nació cal que tothom sàpiga que la Fundació la Roda d'Accions Culturals i del Lleure segueix viva i activa amb ganes de seguir proposant activitats de lleure, sessions teatrals, dies màgics, Tamborinades de colors i un munt de propostes que ajudin els petits i els més grans a viure en català i a Catalunya sense diferències ni vergonyes ni exclusions, amb tota naturalitat.

Aquest llibre té la voluntat de fer visible als ulls de tots els homes i les dones del cap dret que el Patufet que érem ja ha crescut. La tasca que fa

La Roda portant rialles, paraules, màgia i tradició forma part de la història escrita i sentimental de la gent compromesa amb el repte de construir identitat catalana, conformada ensem de tradició i innovació. És un llibre que neix amb vocació de fer de fil d'Ariadna en el laberint de la cultura tradicional catalana dirigida a la gent més menuda del país i expressada en qualsevol accent. Fer-lo possible ha estat a les mans de moltes persones que ens han acompanyat i acompanyen. Volem agrair públicament el temps i la tendresa de dos d'aquests companys de viatge: el Molt Honorable Sr. Jordi Pujol i Soley, que ens hi ha escrit uns mots per l'entrada, entre volum de Memòries i volum de Memòries, i la dedicació d'en Pere Baltà, amic i editor de totes les paraules dutes al paper per La Roda, que ha fet més que donar-hi un cop d'ull professional; ell ens ha guiat en la tria de les fotografies, ha discutit els textos que li presentàvem i ha relligat tota la història de manera que sigui mengívola per totes les mirades que s'hi posaran al damunt. Trenta anys de camí bé s'ho mereixien.

La Roda, com la vella cançó, va rodolant per barris nous i vells on canvien els noms de la mainada —hi ha més Nahjats que Maries i més Xun-Li que Perets— però on el que és fonamental no canvia: seguim veient que hi ha fam de conèixer, d'arrelar, de convertir-se en homes i dones que saben de lletra i l'aprenen cantant i fent gresca amb La Roda.

Trenta anys podria ser una condemna o marcar l'edat on comença la desmemòria històrica, però per a La Roda és un goig i un signe de plenitud. És saber que hem fet un cim i tenir la convicció profunda que encara ens en queden uns quants més per escalar. Aquest llibre vol ser d'alguna manera el certificat d'una trajectòria que porta el segell de l'estima i la dignitat en el compromís de país, conscients sempre que, treballis al centre del poder o —com deia l'enyorat amic Candel— allà on la ciutat canvia de nom, has de fer-ho dignament i amb la llengua que t'és pròpia.

A l'esquerra, el cartell de la primera Tamborinada, i a la dreta, l'edició de 2007. Al centre, amb la Creu de Sant Jordi, que La Roda va rebre el 2001.

racó de les entitats de la roda

■ 40è aniversari del Centre d'Esplai El Castanyot de Sant Joan Despí

L'Esplai Castanyot: d'avis a néts

El Castanyot prepara una gran festa el 23 de maig amb activitats per a tothom per celebrar el seu 40è aniversari.

40 anys plens de diversió: jocs, colònies, pastorets, gimcanes, sortides a la neu, acampades, teatre, rutes, festes...

40 anys d'amistat, esforç, voluntariat i màgia, que han fet de la nostra entitat el que és ara: un esplai on els infants s'han convertit en monitors, i generació rere generació, d'avis a néts, han continuat la tradició.

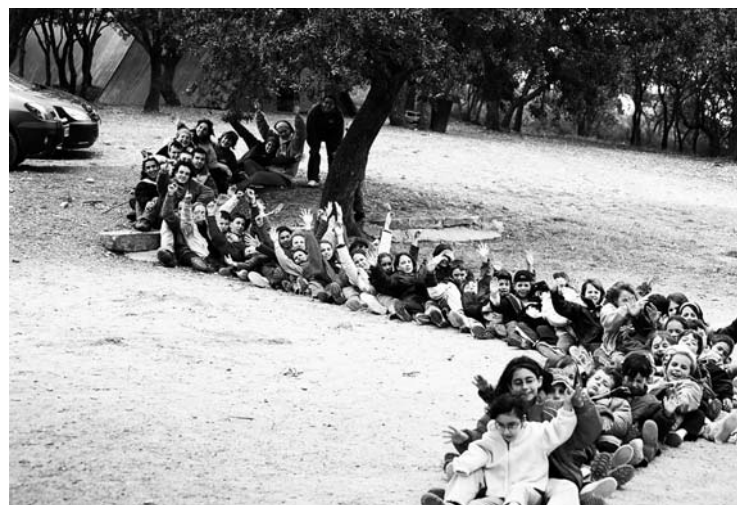
40 anys compartint, estimant, jugant, divertint-se, sentint, aprenent, en definitiva, vivint i construint l'essència del Castanyot.

El Grup d'Esplai El Castanyot manté el seu tarannà inicial, els monitors continuen sent voluntaris que cada dissabte es troben per fer activitats amb els infants i joves. Al llarg de l'any celebrem tot d'activitats i festes tradicionals, d'entre les quals destaquen els *Pastorets*, que representen nens i monitors, i que són presents des de l'inici de l'esplai. A final de curs la recompensa són les colònies, que han passat de reunir un grupet de nens i nenes a moure un centenar de participants i que ens porten a perdre'ns en algun indret de Catalunya per conèixer i divertir-nos.

Volem celebrar aquests **40 anys** amb tu. Et convidem a viure l'esplai a la festa del 23 de maig. Si tens l'esperit jove, pots venir i participar als ta-

**Centre d'Esplai
El Castanyot**

C. Mn. Verdaguer, 24-26
Sant Joan Despí 08970
Tel.: 93 477 03 41
www.elbalanci.com/nyap/

llers que et prepararem, ballar amb el grup d'animació, sopar amb nosaltres i gaudir de la música d'Amanida Folk.

Un drac màgic de vint anys

L'Esplai Drac Màgic s'ha fet gran i celebra el seu vintè aniversari immers en un programa d'actes extens i per a totes les persones que han passat per aquest centre emblemàtic de Vilanova i la Geltrú.

Ja han passat vint anys i durant tot aquest temps nens i nenes, joves, monitors i monitores i moltíssimes famílies han après amb el Drac a jugar, a conèixer, a compartir, a participar, a imaginar i a fer possible un món una mica millor.

Per celebrar-ho, el Drac Màgic ha preparat activitats i celebracions per a tots els gustos que s'allargaran durant tot l'any: un concurs de samarretes, xerrades pedagògiques sobre el món de l'educació en el lleure, un concert de dj's, una excursió popular per la comarca, una trobada de "monis i exmonis", una exposició, una gran festa d'aniversari i, finalment, el 26 de setembre, una bufada d'espelmes als Jardins Francesc Macià de la població.

Esplai Drac Màgic
Jardins Francesc Macià, s/n. Vilanova i la Geltrú
www.dracmagic.org

Petits, joves i adults celebren junts el Dia Internacional del Joc a La Mina

"Un munt d'excuses per riure i passar-ho bé, un munt d'excuses per jugar i gaudir junts del joc..."

Això és el que proposa la Segona Festa del Joc del barri La Mina de Sant Adrià de Besòs, que tindrà lloc el 28 de maig al parc del Besòs a partir de les cinc de la tarda i que oferirà jocs, tallers i activitats lúdiques per a tots els gustos i totes les edats.

La proposta prové del Consorci del barri i aplega diverses entitats de La Mina amb responsabilitats educatives com, entre d'altres, la Capsa dels Jocs, l'Espai Jove, la Ludoteca Toc Toc, el Centre d'Orientació Mediambiental i el Grupo Unión, entitat que forma part de la Fundació La Roda.

28 de maig
DIA INTERNACIONAL DEL
JOC

D'aquesta manera el barri de La Mina s'adhereix a la iniciativa de l'Associació Internacional de Ludoteques de dedicar un dia l'any al joc.

Grupo Unión

C. Mar, 2-5. 08930 Sant Adrià de Besòs. Tel.: 93 359 82 00

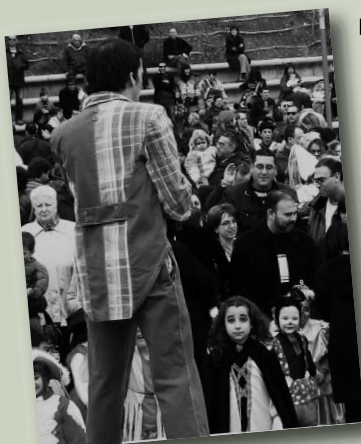

roda...mó

La Roda roda roda i roda

Les activitats no s'aturen, tot i que la crisi té força impacte en l'àmbit de la programació d'espectacles i de les activitats d'educació en el lleure.

Entitats com La Roda, que continuen la seva feina amb tota normalitat però amb la mirada fixada en un futur incert, que depèn en bona part de les administracions, que són les que donen suport a la feina social de la Fundació La Roda des de fa més de trenta anys, entitats com aquesta són en aquests moments la taula de salvació de moltes companyies que han vist minvar significativament el seu volum de feina a causa de la reducció de la contractació dels ajuntaments catalans.

És així com l'agenda del mes de maig i juny està plena d'activitats i d'espectacles a tots els barris on incideix la Fundació La Roda. Fins al final de juny són més de quaranta actuacions arreu de Catalunya. Consulteu l'agenda i participeu-hi!

Mosaic de Colors

La Secretaria per la Immigració de la Generalitat de Catalunya ha concedit una subvenció a la Fundació La Roda per desenvolupar el projecte Mosaic de Colors, un programa destinat a fomentar la cohesió social i la convivència a través d'activitats lúdiques i formatives.

Fundaciolaroda.cat!

Tant el web com totes les nostres adreces de correu electrònic acaben ara amb **.cat**. Preneu nota!

Comunicació de La Roda al Tercer Congrés Catalanista

El Tercer Congrés Catalanista (vegeu Carrer, 47, pàg. 8) està en marxa des del 2008 i les conclusions dels treballs realitzats es lliuraran al Parlament al setembre del 2009. La Fundació La Roda hi ha presentat una comunicació sobre la feina de més de trenta anys al servei de la cultura popular i de la llengua del país. La podeu llegir al web de l'entitat.

La Fundació Futbol Club Barcelona du el projecte Actuem! a Santa Coloma de Gramenet

Les fundacions La Roda i Futbol Club Barcelona han arribat a un acord per dur el projecte Actuem! de teatre social a joves i infants de l'entitat Xics de Santa Coloma de Gramenet.

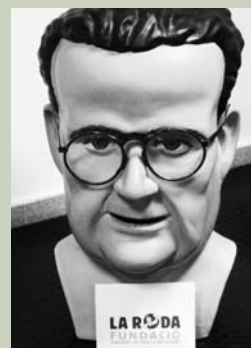
Els tallers es faran un cop la setmana, començaran al setembre i duraran fins al mes de juny del 2010. Hi participaran 40 joves i infants del barri Santa Rosa.

A través del teatre, i en particular de les tècniques pròpies del Teatre de l'Oprimit, Actuem! vol ser una eina educativa i de prevenció per a infants i adolescents en risc o en situació d'exclusió social.

El capgròs de Joan Amades protagonitza els actes de celebració del 50è aniversari de la seva mort

Martorell (23 d'abril), Badalona (del 3 al 17 de maig), Barcelona, a la Tamborinada, la festa de La Roda (24 de maig), i Luxemburg (1 i 2 d'agost), són alguns dels llocs on serà present el capgròs del folklorista Joan Amades que La Roda va fer construir el 1990 amb motiu del centenari del naixement d'aquest important estudiós de la cultura popular catalana.

Amb els capgrossos i els gegants que representen els infants de La Roda, el capgròs de Joan Amades sempre ha estat present a totes les festes de l'entitat amb la clara voluntat de recordar un dels personatges més rellevants de la nostra cultura popular. Joan Amades va estudiar en profunditat les diferents manifestacions de la cultura popular i tradicional del país i en va deixar un testimoni impressionant recollit en una abundant bibliografia.

Tamborinada 2009

El 24 de maig, tenim una cita!

Una cita amb el món de l'educació en el lleure, amb els grups de teatre, d'animació, de pallassos, de titelles, amb els infants de tot Catalunya, amb les famílies...

I amb tots els colors del món!
Aquest any les entitats de la Fundació La Roda dediquen la Tamborinada a les cultures que conviuen a Catalunya, a les cultures que fan que el món sigui de tots els colors, ric i estimulant. Us hi esperem, hi trobareu l'arc en cel...

**60 tallers i jocs
per a totes les edats**

Els tallers i jocs de les entitats, el centre de la festa

Són més de cent entitats les que formen part de La Roda. I prop de mil voluntaris d'aquestes entitats que organitzen la Tamborinada.

Aquest any ens han preparat un ventall acolorit de tallers i de jocs divertits i enginyosos, ocurrents i curiosos, engrescadors i sorprenents. Per a totes les edats i per a tots els gustos. I amb tots els colors del món! Des de khames sahrauís amb jocs de tot el món i servei de te, tallers de cuina intercultural, un espai per escriure el nom en diferents idiomes, un taller d'olors del Marroc, fins a maquillatges de tot el planeta... N'hi haurà per triar i remenar!

També hi haurà tallers fets per membres d'entitats d'immigrants, paquistanesos, marroquins, guineans, bolivians, uruguaïans i romanesos. Vindran a la Tamborinada per gaudir de la festa i oferir els seus tallers i jocs sobre les seves cultures amb el suport de la Secretaria per la Immigració de la Generalitat de Catalunya.

I aquí no s'acaben les nostres propostes! Una espectacular gimcana solidària, de la Fundació Futbol Club Barcelona i l'Obra Social "la Caixa", convidarà el públic a ajudar tot jugant l'entitat infantil Xics de Santa Coloma de Gramenet. L'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya també hi serà. Ens farà ballar, jugar i pujar al seu tobogan. Teia Moner, Desastrosus Cirkus, Patricia Rivera, Ecojuga, GAAC i Pep Gómez també ens oferiran els seus millors tallers.

Tamborinada

24 de maig

Parc de la Ciutadella
Barcelona

祭典

La festa de tots els colors

Homenatge a Xesco Boix

La Tamborinada serà un bon moment per recordar en Xesco Boix, que ja fa vint-i-cinc anys que ens va deixar. Ho farem amb les cançons i les danses que els grups de l'AMAPEI aniran oferint durant tot el dia. I també serà un bon moment per fer-se amb el llibre escrit per L. M. Panyella i M. J. Hernàndez sobre l'iniciador de l'animació infantil tal com es coneix ara.

Una programació de luxe

Un festí d'emocions i sensacions! ÉS LA TAMBORINADA DE TOTS ELS COLORS!
I si no, comproveu-ho:

CIA. DE TEATRE DEL GOVERN, la veu de la festa, el GRUP VOCAL SCHERZO, IMPACTA TEATRE a la inauguració, MAG LARI, CIRKONITA, ROGER CANALS I CIA., el racó de l'AMAPEI amb diversos grups d'animació, GALIOT TEATRE, NONA UMBERT I XAVIER BASTÉ, i ELS YAKUMBA, amb escuma de colors.

Què, sí o no?

I si amb això no en teniu prou, no us podeu perdre la cloenda de la festa de LLUÍS PINYOT I LA TREMENDA BANDA amb TORTELL POLTRONA, CESC SERRAT, MOHAMED SOULIMANE i MOHAMED BOUT AYOUB (de l'Orquestra Àrab de Barcelona), GNAOUA D'ALMEDINA, la cantant i ballarina senegalesa TOUTY MANE, el percussionista BAMBA LAMINE i els DIABLONS, els TABALONS i el DRAC TREMENDA de la SECCIÓ INFANTIL DE XÀLDIGA DE MANRESA...

És a dir: màgia de la bona, teatre per somniar, titelles dels millors, música, cançons i danses per tornar-se boig... Una Tamborinada de somni!

Ludoteca per als més petits i rocòdrom per als més grans

Grans i petits podran disfrutar amb la ludoteca vertical, els jocs d'habilitats i el rocòdrom de la Secretaria d'Acció Ciutadana del Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya.

racó de les entitats de la roda

■ Centre d'Iniciatives Juvenils i Culturals de Montornès del Vallès

Peixets, a La Peixera

S'inaugura un nou centre infantil a Montornès

Els espais

Amb una superfície útil de 270 m², el nou equipament, que es va inaugurar el 22 de febrer passat en presència de prop de 400 persones, disposa de

als. Una petita cuina permet experimentar amb els tallers d'alimentació i hàbits saludables. Finalment, un pati exterior facilita l'activitat motriu i els jocs de grup.

El projecte educatiu

La finalitat del projecte és integrar els infants en un espai lúdic on puguin gaudir i experimentar les infinites possibilitats del joc en un entorn agradable i perfectament condicionat amb mobiliari, jocs i joguines adaptats a les necessitats dels participants. L'atenció personalitzada dels educadors és l'element clau del projecte. Permet acostar posicions i facilitar una relació de major proximitat i complicitat que afavoreix el satisfactori desenvolupament dels nens i nenes. La detecció preventiva de possibles situacions de risc dels

infants i de les seves famílies és també un dels objectius prioritaris del projecte.

Els destinataris

El Centre Infantil La Peixera ofereix propostes de lleure destinades als infants de P-3 a 5è de primària i també preveu activitats adreçades als adults relacionades amb l'educació dels infants.

La lluminositat és una de les característiques de la Peixera.

La Peixera

C. Vallès, 4. Montornès del Vallès. Tel.: 93 568 65 36

Fent Tribu a Mataró...

L'esplai celebra 15 anys de vida i inicia una nova etapa

L'Esplai La Tribu de Mataró va sorgir l'any 1994 gràcies a la iniciativa d'un grup de joves que volia crear un centre d'educació en el lleure com a eina per educar persones lliures, autònomes i crítiques amb el seu entorn, fugint de l'individualisme. Després de quinze anys de feina, aquest curs s'han donat unes circumstàncies propícies per fer un canvi en la manera de funcionar de l'esplai.

Durant tots aquests anys s'ha treballat sobre el mateix projecte, amb variacions i aportacions de cada equip de monitor que ha passat per l'esplai. Però la societat ha variat, i les necessitats dels infants també. Els valors a transmetre no han canviat, però sí la manera de fer-ho. L'objectiu essencial de l'esplai és treballar l'autonomia personal de cada infant, respectant les seves limitacions i les seves necessitats. A la Tribu els infants són lliures per fer allò que vulguin fer, i creiem que és molt important que desenvolupin aquest pensament. No han d'esperar que algú els vingui a dir què és el que han de fer, ni com ho han de fer, sinó que són ells els que busquen, exploren, juguen i aprenen.

Esplai La Tribu

Centre Ci vic els Molins. C. Nicolau Guàrdia, 23-25. 08304 Mataró. Tel.: 93 575 98 68

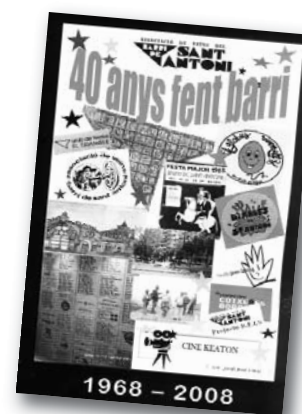

L'AV Sant Antoni publica un llibre sobre quaranta anys de feina

Després dels actes i les festes organitzats durant tot l'any 2008 per commemorar quaranta anys de feina, l'Associació de Veïns de Sant Antoni acaba ara de publicar un llibre que permet fer-se càrrec del que ha

suposat l'existència de l'entitat per a aquest barri de

l'Esquerra de l'Eixample barcelonina i també per a tota la ciutat. Els autors han remenat els arxius i també la memòria de moltes persones per oferir un testimoni valuós sobre una època i una manera de fer associacionisme en benefici de tot un barri i una ciutat. Una manera de lluitar que ha estat determinant per millorar una zona que ara està pendent de la remodelació del Mercat de Sant Antoni i de l'ampliació de la Línia II del metro.

Un dibuix del Tisner per a una de les campanyes de l'AV Sant Antoni.

■ Màgia a la Mina, Sant Adrià de Besòs

Júlia i Jordi Benito i Judith Cobeña

La Mina, un barri en ple procés de reforma destinat a millorar les condicions de vida dels seus habitants i a refer una imatge que es va deteriorar ben aviat després de la seva construcció fa quaranta anys.

Crònica passada per

Als reporters de la Fundació La Roda encarregats a cada número de *Carrer* de fer la crònica d'una de les prop de tres-centes actuacions anuals que programa La Roda a tot Catalunya, Judith Cobeña i Júlia Benito, se n'hi afegeix aquesta vegada un altre, el Jordi, germà de la Júlia. En aquesta ocasió, la missió encomanada és entrevistar el grup de màgia Ser Màgic, que actua al barri la Mina de Sant Adrià del Besòs, a l'entitat Grupo Unión, que forma part de la Fundació des de fa anys i panys. Però aquesta primavera 2009 és una primavera com cal... amb nuvolositat variable i xàfecs intermitents...

GRUPO
UNIÓN

Em llevo d'hora, espero que arribin la Júlia i en Jordi, els dos reporters adjunts, àvids de conèixer noves realitats, altres nens i nenes, i sobretot interessats per veure i participar en un espectacle de màgia. És dissabte al matí, 23 de març. Mentre esperem el tren que ens ha de dur a Barcelona, comença a ploure, i a mi em passa pel cap: a veure si ho hauran suspès? No puc parlar amb ningú, al mòbil de contacte no em respon ningú. Decideixo aleshores disfrutar amb els nanos del trajecte: al cap i a la fi, La Roda als Barris aspira des de sempre a transmetre experiències d'aprenentatge a través del lleure. Arribem a l'estació del Clot, enfilem cap al metro, línia violeta, i després agafarem el tramvia. Els nens estan entusiasmats, en un matí agafarem tres mitjans de transport diferents. El metro no va gaire ple i a mesura que ens acostem al barri de la Mina va variant d'accent. La Júlia es mira amb ulls silencis i curiosos els carrers, la gent, les botigues, a través de les finestres del Trambesòs, i en Jordi pregunta: "Quin mag actuarà? Podrem parlar-hi?". "Si actua, tu faràs les preguntes al mag, i la Júlia, al públic assistent", li dic. Els situo: el barri de la Mina és un barri fronterer entre Barcelona i Sant Adrià de Besòs, creat l'any 1969 per eradicar zones de barra-

ques: el Camp de la Bota, Pequin, la Perona, Can Tunis i Montjuïc. Es va fer de pressa i malament, als habitants se'ls va canviar les barraques per uns pisos que encara avui es veuen mal construïts i ròncs, tot i que veiem com amb la zona Fòrum a tocar hi ha moltes reformes en marxa. A la Mina hi viuen unes 13.000 persones, un 30% d'ètnia gitana, un 25% provinent d'Andalusia i la resta de l'àrea metropolitana de Barcelona. Una quarta part té menys de 16 anys, la majoria són joves, i un 5% és població immigrant provinent del Magreb, de l'Àfrica subsahariana i dels països de l'Est d'Europa. Aquesta barreja de falta de recursos, gent de procedències diferents i moltes llengües i maneres d'entendre la vida contraposades, fan de la Mina un barri que reclama eines per créixer, per educar els seus petits i donar-los espais de respir com els que La Roda proposa. Ens dirigim a l'interior del laberint. El terra és moll. Arribem davant el CEIP Mediterrània, una gran pancarta anuncia "La Roda als Barris". Fa més de vint anys que La Roda fa feina a la Mina. Just al davant, una placeta de ciment acull una tarima, buida i molla. Allà Sergi Ayet, àlies Ser Màgic, un il·lusionista de nova forçada d'una qualitat més que notable, havia de fer somriure els nanos i respondre les preguntes d'un Jordi que sembla decebut. Arribem a la parròquia. Una placa indica la seu del Grupo Unión, que per cert fa poc va inaugurar aquests nous locals. Truco al timbre i un home somrient obre la porta.

—Hola, sóc en Jesús Mari, suposava que vindríeu... No es podrà fer res, ho hem suspès, però si voleu, us puc ensenyar el centre.

—D'acord. Què hi feu aquí?

—Un munt d'activitats. Som salesians i des de fa més de trenta anys treballem aquí amb els nens i nenes gitanos. Tenim gent dels 0 als 20 anys, què us sembla?

En Jesús Mari és capellà i responsable del Grupo Unión. Ens explica que el Grupo Unión és un centre obert que ofereix totes les tardes tallers diferents per a nois i noies. Els ensenyen a fer anar les xanques, cuina, lectura, disfresses... Pugem al pis de dalt del local i ens mostra la "joia de la corona", el projecte maternoinfantil. Avui no hi ha ningú, però s'hi endevinen les rialles de les joves mares que hi van cada dia per aprendre a tenir cura dels seus fills mentre comparteixen amb altres dones la vivència i es fan fortes juntes. El Grupo Unión també fa suport escolar i té una aula d'estudi, una Unitat d'Escolarització Compartida per a adolescents amb problemes de comportament o d'aprenentatge i un Punt Omnia per estendre l'ús de les noves tecnologies. També fa feina a fora del centre, amb el projecte Animació al Carrer, on intervé La Roda, amb activitats lúdiques que es fan a una plaça del barri. Al final, en Jesús Mari ens ensenya l'església, obrera, oberta a un jardí bonic a mig arranjar, ecumènica, en forma semicircular. Ens explica què són els olis, quin és el vestuari que els capellans fan servir per cada festa, la importància de la litúrgia que marca el pas de l'any, i com ajuda el fet de tenir un marc de referència cultural. Ha arribat l'hora d'enfilel el camí de tornada, i ara vénen les preguntes dels nous reporters: "Hi tornarem? Vindrem quan actuïn? Podrem parlar amb aquestes nenes que no deixen que els nens netegin la cuina?"... Ha estat un dissabte molt ben aprofitat. Per cert, Ser Màgic va actuar finalment el dissabte 18 d'abril.

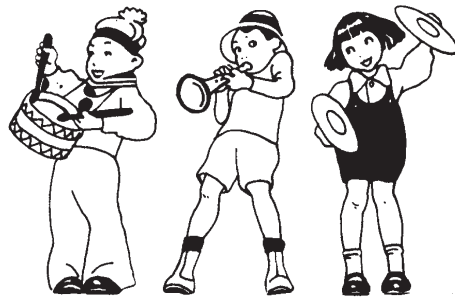

El públic d'una actuació de La Roda en el marc del projecte Animació al Carrer que du a terme el Grupo Unión.

surt al carrer

És on passen les coses...

sobretot en el camp de l'educació en el
lleure i els espectacles per a tots els
públic...

fes-te sentir

LA RODA
FUNDACIÓ
D'ACCIONS CULTURALS I DEL LLEURE

C. Sèquia, 9-11, baixos ~ 08003 Barelona

Tel.: 93 414 72 01 ~ Fax: 93 414 77 05

administracio@fundaciolaroda.cat

www.fundaciolaroda.cat

DECLARADA ASSOCIACIÓ D'INTERÈS CULTURAL PEL GOVERN DE CATALUNYA
CREU DE SANT JORDI

■ Educació intercultural

Em miro et veig

Un taller creatiu amb infants de Teià, la majoria fills d'immigrants, culmina amb una exposició sobre retrats i autoretrats.

Alguns dels infants que han participat a l'experiència organitzada pel GRAMC de Teià.

Deu nois i noies de Teià han participat durant prop de sis mesos a un taller de plàstica anomenat “Em miro, et veig” sobre la representació del cos i han mostrat el seu treball en una exposició a la Casa Municipal de Cultura de la població.

Conèixer i acceptar el propi cos forma part de l'aprenentatge i el camí que tot infant ha de fer en el seu procés de maduració. Aquest camí a vegades els costa molt als infants i als preadolescents, i és probablement més difícil encara per als fills d'immigrants. A més de percebre's com una minoria cultural, econòmica, religiosa i lingüística, a vegades han d'afegir a aquestes “singularitats” uns trets físics diferenciadors que en certes etapes són difícils de pair perquè tot allò que surt dels estàndards dictats per les convencions és vist com a no desitjable.

“Treballar el retrat i l'autoretrat és una manera de conèixer i reconèixer's, de saber com som per arribar a saber qui som”, afirma Mima Sant, la responsable de la iniciativa “Em miro, et veig” i la que ha dut a terme els tallers, que s'han fet amb el suport del GRAMC (Grup de Recerca i Actuació amb Minories Culturals i Treballadors Estrangers) i de l'Ajuntament de Teià. “Ajuda a donar sortida a sentiments de rebuig i d'autorebuig i també és una eina per descobrir allò que ens agrada de

“Han après a conèixer el seu cos, a observar-se i observar els altres, a gaudir de la gratuïtat del gest creatiu i del treball en equip i a acceptar la mirada dels altres”

nosaltres mateixos i dels altres”, afegeix. I si aquest treball culmina amb una exposició on els infants mostren el resultat de la seva feina, l'experiència pren aleshores tot el seu sentit perquè ajuda els infants a acabar de perdre la por de mirar i ser mirat.

Segons la Mima, uns tallers fora de l'horari escolar, en un entorn relaxat i sense l'estrès d'una avaluació, són una bona eina per desbloquejar sentiments i emocions. Buba, David, Fatu, Gladis, Jabu, Ikram, Isfa, Sali, Sule i Zakia són els nois i noies de 7 a 14 anys que han participat al taller setmanal de retrats i autoretrats que va començar al setembre del 2008 i s'ha acabat al març del 2009. Són d'origen català, gambià, peruà i magribí. S'han trobat cada divendres a la Ludoteca Intercultural Tulundang del GRAMC en unes sessions que moltes vegades s'allargaven més de dues hores. “Ens ha agradat treballar amb música i de tant en tant ballàvem, o feiem exercicis d'expressió corporal. I normalment, al final, sempre jugàvem una estona amb les joguines de la ludoteca”, comenta la Mima, que considera que l'ambient de llibertat i de relaxació ha estat determinant per l'èxit del projecte. Els infants, molt motivats i implicats, han treballat amb tota mena de materials —fang,

fusta, làtex i teixits, pintures a l'aigua, retoladors, ceres, l'ordinador... Al llarg de les sessions han après a conèixer el seu cos, a observar-se i observar els altres, a gaudir de la gratuïtat del gest creatiu, del treball en equip i a acceptar la mirada dels altres, entre moltes altres coses.

Una mirada que finalment han pogut contemplar en els visitants de l'exposició que es va inaugurar en el marc de la XVII Quinzena Intercultural organitzada pel GRAMC, del 13 al 29 de març. Una exposició on s'ha mostrat tot el treball fet i la gran creativitat i l'art immens d'una desena de nens i nenes que probablement ara saben millor com són i qui són.

Carrer es vol fer ressò d'una feina educativa ben feta, la del taller de Ràdio de l'IES Barri Besòs de Barcelona. Qui millor per explicar-la que els seus protagonistes, els alumnes que hi participen?

RÀDIO Zero

Ràdio Zero és la ràdio de l'IES Barri Besòs i fa dotze anys que funciona. Actualment està formada per tres grups: el taller extraescolar “Les veus del Besòs”; el grup de l'Aula d'Acollida; i els alumnes que passen pel taller Ràdio a l'Aula. Entre tots, hem fet aquest reportatge sobre la nostra ràdio. Esperem que us agradi!

El grup “Les veus del Besòs” està format per alumnes de 2n i 3r d'ESO, el David, la Débora, la Tania, el Marc, el Carles, el Maikel i el Cristian. Han entrevistat el director de l'institut, Carlos Díaz, fundador de Ràdio Zero.

—D'on va sortir la idea de la ràdio?

—Va sorgir d'un grup d'aficionats a l'electrònica, on jo estic inclòs; volíem aprofitar els nostres coneixements per començar una nova ràdio “casera”, que va ser creada a partir d'instruments d'invençió pròpia. Gràcies al gran nombre d'aficionats a la ràdio i al condicionament del soterrani de l'institut, es va fer un estudi més ampli on s'emeten programes. Cada dia hi havia programes de tot tipus.

—Tenim entès que la ràdio va passar un període de decadència?

—L'any 1997 l'IES Barri Besòs va patir unes obres al soterrani. A causa del soroll i la gent que envoltava les obres, la

ràdio es va anar deixant, fins que va arribar un punt que va desaparèixer.

—Quan es va tornar a la ràdio?

—Això va passar l'any 2004, quan vaig tornar a ser director i la ràdio va tornar a néixer amb la meua col·laboració i la d'un grup d'alumnes de l'ESO, el Carlos, el Dani i el Carlos, que actualment cursen Batxillerat, que li van donar una gran empena. La ràdio ha tornat a fer una metamorfosi i gràcies al gran interès de Mònica Díaz, tècnica en Integració Social i coordinadora del taller de ràdio, s'ha tornat a ajuntar gent per poder emetre un programa cada dijous a la tarda i un altre cada dimecres, del grup de l'Aula d'Acollida, i puntualment fem ràdio a l'aula. Ara ja ens podeu escoltar també per internet, a través d'un link a la nostra pàgina www.iesbarribesos.cat o al blog <http://radiozero91-6.blogspot.com>.

Ràdio Zero espera que el seu futur sigui molt millor i que els altres alumnes s'ajuntin amb nosaltres i poder tornar a emetre cada dia les 24 hores.

El grup “Les veus del Besòs” també ha entrevistat dues companyes que han participat a la ràdio, la Teresa i l'Ainhoa.

—Què vau fer a la ràdio?

—Parlar i escoltar.

—De quin tema vau parlar?

—Sobre les vacances de Nadal i les nostres redaccions.

—Teníeu vergonya a l'hora de parlar per la ràdio?

—No teníem gens de vergonya.

—Us va agradar l'experiència de la ràdio?

—Sí, ens va agradar molt l'experiència.

—Us agradaria tornar a la ràdio?

—Per nosaltres hi tornariem cada dia.

—Teresa, quin va ser el teu paper a la ràdio?

—Presentadora del programa de tots els meus companys.

—Us va agradar com va acabar el programa?

—Sí, el programa va acabar bastant bé.

—Teresa, que t'agradaria fer a la ràdio?

—M'agradaria explicar les meues experiències i parlar sobretot de la música del “culto”, que és la música que m'agrada.

■ **Ràdio Zero, de l'IES Barri Besòs, Barcelona****L'aula d'Acollida a Ràdio Zero**

Som del grup de ràdio de l'Aula d'Acollida, els nois i les noies de 1r i 4rt d'ESO. En Carlos, que té 13 anys, és d'Honduras i fa dos anys i quatre mesos que és a Espanya. En Cristian, de 12 anys, és de Colòmbia i fa dos anys que viu aquí. La Sara, amb 12 anys, també és de Colòmbia i fa un any i quatre mesos que és a Catalunya. La Lady, que en té 16, és d'Equador i viu aquí des de fa un any. I Gabriela, que en té 12, també és d'Equador i fa un any i quatre mesos que és a Espanya.

La Sara i en Cristian entrevisten la Gabriela, en Carlos i la Lady. La Mònica, la coordinadora del taller de ràdio, i la Mercè, la professora de l'Aula, també participen a l'entrevista.

El grup de l'Aula d'Acollida. Asseguts, Sara, Gabriela, Lina Maria i Treyci. De peu, Mercè, la professora de l'Aula d'Acollida, Cristian i Carlos.

—Gabriela, què t'ha semblat fer el programa de ràdio?

—M'ha semblat bé, perquè he après a parlar més.

—Carlos, t'agradaria ser locutor de ràdio?

—No, perquè sóc molt discret.

—Us ha semblat bé fer ràdio amb l'Aula d'Acollida?

—Gabriela: Sí, molt bé, i ens ha ajudat a relacionar-nos amb els nois i noies de la ràdio.

—Quines notícies us ha agradat més donar?

—Carlos: M'ha agradat la notícia de quan el Barça es va enfrontar al Lyon a la Champions.

—Lady, portes molt de temps a la ràdio?

—No fa gaire, fa uns tres mesos.

—Creieu que fer el programa de ràdio ha fomentat una relació més fluida entre nosaltres?

—Carlos: La relació ha millorat, perquè abans no parlava amb tots.

—Creieu que ha millorat el vostre català oral amb el professorat de ràdio?

—Gabriela: Sí, perquè ara ens fa més fàcil parlar català.

—Gabriela, t'ha agradat fer de presentadora del programa?

—Gabriela: Sí, perquè és divertit.

La Mònica, coordinadora del taller de ràdio, fa unes preguntes al grup:

—Què és el que més us ha agradat i el que més us ha costat al llarg d'aquests tres mesos de ràdio?

—Cristian: El que més m'ha costat és parlar el primer dia a la ràdio i el que més m'ha agradat... tot!

—Carlos: El que no m'ha agradat és preparar les notícies i el que més m'ha agradat: escollir la música.

—Sara: El que més m'ha costat ha sigut improvisar i el que més m'ha agradat: fer les notícies de cine.

—Gabriela: El que més m'ha costat va ser la primera vegada que vaig fer ràdio i el que més m'ha agradat és fer de presentadora.

Per finalitzar, fem un parell de preguntes a la Mercè, professora de l'Aula d'Acollida, i també a la Mònica.

—Mercè, quina ha estat l'evolució del grup amb els programes de ràdio?

—Ha estat molt positiva, els i les alumnes cada vegada els veig més motivats i amb una bona cohesió de grup. Primerament eren molt reacs a utilitzar la llengua catalana i a través de la ràdio, com un joc, han anat integrant les seves capacitats.

—Mònica, has trobat agradable la companyia del grup d'acollida durant aquest trimestre?

—Per a mi ha estat tot un plaer compartir el meu temps amb tots i totes, perquè us he vist molt il·lusionats. Penso que heu millorat tant la vostra manera d'expressar-vos com de relacionar-vos. Aprofiteu per convidar-vos a escoltar-nos: Dimecres a les 11 h, el grup d'acollida, i els dijous de 18 h a 18.30 h, "Les veus del Besòs". Després, durant les festes fem programes especials al matí: la Setmana Cultural, Sant Jordi... Animeu-vos a entrar a la nostra pàgina, www.iesbarribesos.cat, o al blog <http://radiozero91-6.blogspot.com>!

Un conflicte, una solució...

Tot conflicte ha de tenir, i pot tenir, una solució pacífica. El Grup de Recerca i Estudis del Conflicte (GREC), una entitat especialitzada en mediació, inicia amb aquesta columna la seva col·laboració amb *Carrer* i ens aporta la seva llarga experiència en l'anàlisi i la resolució de conflictes de tot tipus.

A tot arreu se'ns acumula cada cop més gent de fora, estrangers, immigrants...

"Com es pot aconseguir que s'integrin si no entenen res? Com hi podem tenir relació si pensem d'una manera tan diferent i no donen cap importància a coses que per a nosaltres són fonamentals? Si és que no es volen relacionar amb nosaltres, només volen fer la seva. Ara que no hi ha feina es posaran a robar, i ja hi serem! Totes les ajudes són per a ells i els d'aquí ens hem quedat sense res..."

Aquests i d'altres comentaris i afirmacions se senten moltes vegades al carrer, a les sortides de les escoles, a la feina, a les botigues... La veritat és que la convivència no és fàcil, però hi ha un element que la fa encara més difícil i que és fonamental de treballar: els prejudicis.

Els prejudicis són judicis que fem "prèviament", sense coneixement real, simplement perquè tenim assolit que "és d'aquesta manera", perquè "ens ho han dit", perquè "sempre s'ha cregut", perquè "no cal demostrar-ho, és així i prou"... o perquè ens convé creure'ns-ho.

Com que tenim la capacitat d'arribar a conclusions a partir de les nostres experiències (o d'acceptar les conclusions que la societat o altres persones ens aporten) és lògic que utilitzem aquesta capacitat per facilitar-nos les coses. D'aquesta manera no ens hem d'estar preguntant a cada moment si em cremaré si acosto la mà a la flama, o si, quan acabi el dia, el pare tornarà de la feina. L'experiència ens diu que passarà perquè ja ha passat altres, moltes, vegades. Els prejudicis es formen de manera semblant i tenen, en principi, una funció "pràctica", però quan els integrem i perdem la capacitat de crítica i de reflexió sobre el seus continguts, arriben a ser molt perillosos perquè condicionen la manera d'actuar i les expectatives dels qui els tenen i, conseqüentment, les respostes dels que els reben.

A vegades el prejudici està tan integrat en nosaltres mateixos que ens costa molt d'adonar-nos que hi és i de fins a quin punt està perjudicant l'apropament, la integració, la relació entre les persones i el mateix creixement i desenvolupament personal, tant del qui té el prejudici com del qui el rep.

Per això ens hem de proposar identificar els prejudicis i lluitar per eliminar-los.

Montse Serrats

www.grecmail.cat

■ Entrevista a Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya

«Els reptes de la diversitat poden ser uns magnífics aliats per a una cultura de síntesi com la nostra»

Joan Manuel Tresserras és probablement una de les persones que més hi entenen a Catalunya en societat de la informació, indústries culturals i cultura de masses. Nascut a Rubí el 1955, doctor en Ciències de la Informació i professor a la Universitat Autònoma de Barcelona, el 2006 va deixar les aules per convertir-se en el màxim responsable de la política cultural del Govern. Una major difusió de la cultura, el reforçament de les indústries culturals, la creació del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts i la reforma de la Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals són alguns dels objectius, alguns ja complerts, que s'ha marcat per la legislatura.

—Què és el que li agrada més de la feina de conseller, i què és el que més l'ha sorprès en l'exercici del càrrec?

—A banda de l'honor de poder treballar per la cultura del país durant uns anys, el més gratificant és poder estar en contacte amb gent de tots els sectors i acumular informació directa sobre la seva activitat. El conjunt és força impressionant, tot i que de vegades ens guanya el desànim. La sorpresa ha estat descobrir que la feina de representació ocupa un temps excessiu, que caldria destinar a d'altres activitats més de gestió i d'anàlisi. Però és veritat que ser als llocs, al costat de la gent, a l'estrena, a la festa, a l'aniversari o a l'entrega de premis, és una forma de demostrar el respecte i l'agraïment del Govern cap als protagonistes principals de la cultura.

«Encara ens queden molts automatismes defensius del temps de la resistència»

—Com veu la radiografia del país en termes de cultura tradicional i popular?

—En aquest àmbit la situació és diferent per a cada tipus d'activitat. Les estratègies de conservació del patrimoni popular tradicional, penso que funcionen prou bé, especialment si considerem que no disposem de tots els recursos que caldrien. Avui el repte principal és el de connectar aquest patrimoni amb la gent jove dels nous sectors populars i anar incorporant activitats i elements nous que acabaran sent tradicionals d'aquí a una o dues generacions. En totes les cultures populars tradicionals del món la clau de la seva força i la seva vitalitat és saber combinar amb habilitat la conservació i la innovació, la continuïtat i la renovació.

—Quina nota posaria a l'escola pública en

matèria de transmissió de coneixement de la cultura catalana?

—També aquí és difícil i injust generalitzar, però la nota quedaria segur per damunt de les altres institucions socials. Per a la nostra cultura el paper de l'escola —i la pública assenyaladament— ha estat i és fonamental. Li exigim molt, però també l'hem d'ajudar més. Justament ara estem tancant acords de col·laboració entre el departament d'Educació i el de Cultura i Mitjans de Comunicació buscant ser complementaris i més eficients.

—Creu que tenim una actitud massa endogàmica en abordar els fets culturals propis, o que ens sabem explicar per fer d'allò local un àmbit des d'on entendre allò universal?

—Encara ens queden molts automatismes defensius del temps de la resistència. I una consciència de vegades exagerada de fragilitat i feblesa. És comprensible. Les raons històriques i la incomoditat de l'Estat i molts sectors, encara avui, davant la cultura catalana, ho expliquen. Però hem d'anar canviant la dinàmica i adaptant-la a la nació global que ja som en el context de la globalització. Els reptes de la diversitat poden ser uns aliats magnífics per a una cultura de síntesi com la nostra. Ho dèiem a Frankfurt: cultura catalana, singular i universal.

—Quin paper juga segons vostè la globalització econòmica sobre el món cultural català?

—Un paper molt rellevant perquè ens proporciona un accés ràpid i fàcil a la producció de les altres cultures i ens permet entrar-hi en contacte directe, a Catalunya mateix o viatjant. Això espanta molta gent que té por que la cultura catalana quedi diluïda. No diré que no hi ha risc de perdre parts de patrimoni poc usats o que quedin massa allunyats dels corrents centrals dels fluxos culturals globals. Però em sembla més important destacar que les cultures sempre

han procurat estar en contacte i cadascuna s'ha enriquit apropiant-se d'elements de les altres i, de vegades, reinterpretant-ne el sentit.

—Qui són els seus assessors i per què els va triar?

—Al departament hi treballen persones expertes en els diversos àmbits d'ençà de fa molts anys i acumulen una gran experiència. A banda d'això, el diàleg amb els sectors és constant i ens beneficiem de l'assessorament

«Molta gent té por que la cultura catalana quedi diluïda... Jo destacaria que les cultures sempre s'han enriquit apropiant-se elements d'altres i a vegades reinterpretant-ne el sentit»

directe dels agents culturals més actius. Les incorporacions es van limitar pràcticament als càrrecs polítics com ara els de les secretaries o bona part de les direccions generals. També es va incorporar un nou director a l'Institut Català de les Indústries Culturals, que ha estat lleugerament reorganitzat. Sobre la base que per participar d'una política cultural que es vol nacional i d'esquerres cal compartir en general el projecte, el criteri de captació va ser el del mèrit i la competència. Crec que disposem d'un equip jove, treballador i competent. Llàstima que no hem trobat un conjuntura pressupostària més favorable... però estirem al màxim els recursos disponibles.

—Coneix la tasca de la Fundació La Roda? Què en destacaria per fer-la viable tot aquest segle XXI?

—La conec i l'admiro. Manté l'esperit del voluntariat i la vocació per un lleure formatiu que li van valer la Creu de Sant Jordi fa uns quants anys. Les experiències d'èxit no s'han de sacsejar gaire, només els cal estar atentes al món canviant del seu voltant per adaptar-s'hi, i mantenir viva la il·lusió i la claredat d'objectius.

—Pensa en els més petits de cada casa o només en la població adulta quan escriu, proposa i aprova lleis?

—Les iniciatives legislatives són molt diferents i abasten tots els àmbits. Els més petits són tinguts en compte quan parlem de

qüestions com la cultura del foc o els continguts televisius. Depèn de la matèria que cal regular i la incidència en el món infantil.

—Creu com algú ha apuntat en algun mitjà de comunicació que potser, a més d'obrir ambaixades catalanes a l'estranger i donar suport econòmic important a la xarxa de casals catalans d'arreu del món, també hauríem d'obrir-ne algun a cada cap de comarca?

—Cada persona honesta i compromesa amb el país és un casal i una referència per a les persones que van arribant a Catalunya. Si sabem ser generosos i mostrem disponibilitat les coses aniran bé i podrem seduir moltes i molts nous catalans d'elecció. Les ambaixades ens calen per desplegar activitat diplomàtica. L'actitud oberta i còmplice per construir junts, antics i nous, un projecte compartit, popular i engrescador de Catalunya.

—Enyora les aules, la universitat? Hi tornarà?

—Les enyoro de vegades. Sobretot la sensació de control del propi temps. També la possibilitat d'articular una explicació seqüencial, històrica, de la comunicació i de la cultura catalanes al llarg d'uns quants mesos. Amb tota probabilitat tornaré a la Universitat Autònoma de Barcelona quan hagi acabat el meu compromís amb el

«Ho dèiem a Frankfurt: la cultura catalana, singular i universal»

Govern i amb Esquerra Republicana. De fet, encara visc al campus, i em refio que encara m'hi vulguin.

—Des de La Roda ens sobta la poca presència als mitjans de comunicació, especialment la televisió i en horari de màxima audiència, de programes sobre cultura popular, amb presència d'entitats petites i grans de la societat civil que fan feina a peu d'obra per transmetre justament la cultura catalana de base. Com ho veu?

—Una característica de la cultura popular de base és el seu caràcter participatiu. Això fa que no sempre sigui fàcil l'acomodament a la programació televisiva. Quan es tracta d'activitats espectaculars és més fàcil atraure l'atenció de l'audiència de canals generalista. Fora d'aquests casos, els espais sectorials s'han d'ubicar en canals més temàtics dirigits a un públic més especialitzat. De tota manera, en el curs de l'elaboració del nou contracte programa de la CCMA hem introduït aquesta qüestió amb més èmfasi que en temps precedents i confio que això es traduirà en una major presència.

■ Solidaritat

Tomando *conciencia*

Tomando Conciencia és una ONG que utilitza els mitjans audiovisuals com a eina solidària. Va néixer el 2006 i ja ha dut a terme dos projectes educatius a Cambotja i a Colòmbia relacionats amb la càmera de filmar i de fotografiar, les noves tecnologies i l'art. L'objectiu és ajudar a fer possible les il·lusions d'uns joves i uns infants que tenen massa sovint unes expectatives de futur molt limitades.

Foto: Carlos Sánchez-Llibre

Tomando Conciencia neix amb l'objectiu d'ajudar la infància a accedir a l'educació, l'alimentació i la sanitat. Enfoca els seus projectes utilitzant canals de difusió audiovisuals i artístics que ajuden els membres de l'entitat a exposar d'una manera transparent i alternativa el treball que fan.

EL FINANÇAMENT

L'activitat principal de Tomando Conciencia és el desenvolupament de projectes humanitaris que es financen a través d'esdeveniments socioculturals promoguts amb la finalitat de fer participar el màxim nombre de persones: exposicions fotogràfiques, concerts musicals, col·laboracions amb escoles i donacions dels ajuntaments del Maresme.

Tomando Conciencia és una ONG, però també

una productora audiovisual, **LaProductoraTC**. Estan constituïdes com a societats independents però tenen una mateixa finalitat: apostar per **un enfocament alternatiu per a la solidaritat**. Els promotors han ideat un sistema de finançament segons el qual LaProductoraTC paga la totalitat de les despeses de personal de l'ONG. A més, genera continguts audiovisuals gratuïts per a l'ONG i recolza la imatge corporativa i la política de comunicació de l'entitat. La finalitat és aconseguir cobrir tots els projectes solidaris de l'ONG, treure'n benefici i reinvertir-lo en nous projectes. Tot això es fa mitjançant el treball com a productora, amb projectes per a empreses privades prestant tota mena de serveis audiovisuals.

ELS PROJECTES

Tomando Conciencia va finançar l'any 2006 la construcció d'una escola per a 120 alumnes a **Cambodja**. Aquest petit país va sofrir a la fi dels setanta el tercer genocidi més important del segle xx, superat tan sols per Hitler i Stalin, que va acabar amb la vida de gairebé dos milions de cambodjans. Una de les doctrines del règim dels khmers rojos va ser eliminar tota mena d'educació i van destruir totes les universitats, les esglésies, els temples i les escoles. Potser és aquest el motiu principal pel qual anar a construir una escola en aquell racó del sud-est asiàtic ha resultat ser una experiència molt més gratificant del que s'esperaven els membres de l'entitat. El 2008 es va estrenar el documental *A Khmer Tale*, on es descriu en format audiovisual aquesta experiència.

D'altra banda, el 2008 l'ONG va finançar i construir la nova Escola Audiovisual Infantil (EAI) de Belén de los Andaquíes, Caquetá, a **Colòmbia**. L'EAI va néixer el desembre de 2005 quan, gràcies a la iniciativa d'Alirio González, els nens d'aquest poble van tenir accés a una càmera

digital i van començar a fer experiments. Es posaven darrere la càmera, corrent, jugant amb ella i, a partir d'aquesta experiència, es van adonar que tenien una forma nova d'explicar les seves històries amb imatges. Tomando Conciencia ha triat col·laborar i finançar la construcció de la nova escola perquè és un projecte que neix i es desenvolupa en el mateix territori. A més, recolza els elements de la pròpia cultura colombiana i ajuda que els nens de Belén generin, creïn i pensin el seu propi projecte de vida, és a dir, creguin en si mateixos. El departament del Caquetá és un dels més perjudicats pel conflicte armat de Colòmbia i els cultius il·lícits. La guerra està sustentada per persones que no creuen en si mateixos i es nodreix de la falta d'esperança entre la gent jove. Les pel·lícules d'aquests joves creadors es poden veure al blog de l'EAI: <http://escuelaaudiovisualinfantil.blogspot.com>.

Tomando Conciencia C. Sant Feliu- 2-4. Vilassar de Mar - Tel.: 93 302 51 29 - www.tomandoconciencia.org - www.laproductora-tc

I també a Catalunya...

Tomando Conciencia ha iniciat a principis del 2009 el primer projecte a Catalunya, concretament al barri del Raval de Badalona, amb la col·laboració de la Fundació Arsís. Els membres de l'entitat estan impartint classes multidisciplinàries (redacció, dibuix, fotografia i Photoshop) al Centre Educatiu Infantil i Juvenil, on es fan activitats de reforç escolar, d'educació en valors i de prevenció de fracàs escolar, violència i marginació.

Foto: Carlos Sánchez-Llibre

■ Entrevista a Jaume Sanllorente, fundador de l'ONG Sonrisas de Bombay

Mirar als ulls

—Quin valor té per a tu l'educació?

—Tot el valor. L'educació és fonamental per esdevenir lliure. La ignorància és el major empresonament que pot tenir un ésser humà a l'hora de caminar per la vida. L'educació et permet escollir entre molts camins, siguin els que siguin, i poder escollir et fa lliure.

—Qui rep més ajuda amb la feina que fas: els nens i nenes de Bombai, o tu mateix, com a adult en transformació?

—Evidentment, i per damunt de tot, els nens i nenes dels carrers de Bombai. Que paralel·lament aquesta feina ajudi a créixer dia a dia totes les persones que treballem en el projecte, sí, potser sí. Però la finalitat de l'ajuda sempre ha de ser el que rep l'ajuda, mai nosaltres mateixos.

—Creus que la globalització econòmica ajudarà a millorar situacions com les dels nens i nenes que ateneu?

—No. A Bombai concretament, que és el cas que conec, la globalització està marcant també moltes diferències entre rics i pobres. Suposo que la globalització és com tot: cal analitzar-ne la forma.

—Si poguessis, a quin líder polític, econòmic o intel·lectual involucraries en la teva causa? Creus que val la pena fer-ho? Com ho faries?

—Els involucraria a tots. Perquè la meua causa, i la de moltes altres persones que dediquen la seva vida a lluitar contra la pobresa, és fruit del fet que alguns líders polítics oblidin la seva vocació de servei als ciutadans, rics i pobres. Però això no vol dir que no hi hagi polítics compromesos, que sí que n'hi ha.

—Partint de la màxima que diu que només tenim el que donem, ¿què et dóna l'Índia, i què li dones tu?

—El meu compromís no és amb l'Índia com a país. No necessita cap tipus d'ajuda, és una superpotència mundial. El compromís és amb els ciutadans més pobres d'aquesta ciutat, Bombai. Jo dono el que ells diuen que necessiten a través del treball. Ells em donen molt més del que es pensen.

—Com creus que els nens i nenes de

Catalunya poden connectar amb els nens i nenes de l'Índia que ateneu des de Sonrisas de Bombay?

—La millor ajuda és que siguin conscients que en el món hi ha molts nens com ells que necessiten moltíssima ajuda, i aquesta ajuda comença per la consciència que tots vivim en un mateix món i que, per tant, hem d'assumir un compromís vital amb qui més ho necessita. No com una opció, sinó com una obligació ciutadana. Més ben dit, humana.

—Quin seria un bon remei per generar més solidaritat global?

—El coneixement. Sovint diem que les persones pobres desconeixen com viuen els qui més tenen. I no és així, en absolut. Penso que és al contrari. I que, per començar, el que fa falta és voler veure la resta d'habitants del món. Una vegada s'han vist, i s'han mirat als ulls, la resta ve sola...

—Segons tu, quin és l'ordre de prioritats: menjar, casa, roba, llibres, llibretes, abraçades, somriures, fermesa, seducció, paraules, diners.

—Els llibres, les llibretes, etc., són coses que no es poden tenir sense diners, és clar. A Bombai hi ha de tot: metges, medicaments, llibretes, roba... És una ciutat molt més rica que qualsevol ciutat espanyola. Però un 60% dels seus habitants no tenen possibilitat d'accedir-hi. El que més ens fa falta són diners. I aquests diners s'apliquen a projectes que tenen alhora una base d'amor, sense la qual res no tindria sentit. L'ànima és l'amor i el cos són les ajudes econòmiques.

—Quin és el seu somni per la Sonrisas de Bombay de l'any 2050?

—Que els nens que ara mateix ajudem siguin lliures d'escollir, que siguin lliures i autosuficients.

—Quin tipus de dificultats trobes a l'hora de tractar amb els organismes nacionals i internacionals? Quin et facilita les coses i quin no, i per què creus que ho fan?

—A nivell nacional, entenent nacional com espanyol, no tinc cap queixa, al contrari. A nivell indi... Bé, com que parlem de política, seré "políticament correcte" i no respondré...

Jaume Sanllorente és periodista, té 33 anys i és barceloní. El 2003, va viatjar a l'Índia. I va decidir quedar-se a Bombai per salvar un orfenat que estava a punt de tancar deixant quaranta nens i nenes a mercè de les màfies i els prostíbuls de la ciutat. Sis anys després, són prop de 5.000 persones les que s'han beneficiat de l'ajuda de Sonrisas de Bombay, l'ONG que Jaume Sanllorente ha fundat per millorar les condicions de vida dels més pobres d'una de les ciutats més riques de l'Índia. Ha escrit un llibre sobre aquesta experiència, viu escortat per les amenaces de mort que rep de les màfies locals i no para d'enegar projectes —escoles, ajuda als leprosos, etc. Això que fa, diu que ho pot fer qualsevol persona normal i corrent com ell. La qüestió és mirar als ulls de la gent. I pensar que un somriure és la més gran riquesa que es pot obtenir en aquesta vida.

teatre-taller contra l'exploració infantil

L'obra de teatre-taller *Mercat del nen treballador* forma part d'una campanya de sensibilització que l'ONG Intervida va iniciar al 2008 per a estudiants de secundària i que vol promocionar el curs 2009/2010.

Com a projecte educatiu té la finalitat no només de mostrar el testimoni de l'exploració laboral infantil, sinó també explicar i aprofundir en les causes, les conseqüències i part de les solucions d'aquest problema, de cara a contribuir a la formació de ciutadans i ciutadanes informats, responsables i compromesos amb el món en què vivim.

El muntatge no és tan sols l'aparador d'una dura realitat, sinó que pretén vincular l'alumnat en un recorregut físic i intel·lectual amb diferents parades, i que vagi descobrint i comprenent a poc a poc la complexitat del tema.

L'obra-taller combina, en una estructura molt flexible, elements narratius clàssics, amb la possibilitat d'escoltar testimonis directes representats per actors, amb elements teatrals menys convencionals, com l'accés a un "Centre de Documentació i Consulta" especialitzat, la creació d'espais de discussió i reflexió sobre l'exploració laboral infantil; o la realització d'accions de resposta a aquestes temàtiques, que faran que l'alumnat sigui en tot moment protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.

L'obra-taller està pensada per ser representada en un espai ampli polivalent del mateix centre escolar (teatre, aula magna, gimnàs, pati...).

Us convidem a acompanyar-nos en aquest trajecte...

 Intervida
C. Pujades, 77-79. 08005 Barcelona
Tel.: 93 300 11 01

intervida

Sant Antoni de Pàdua

El patró dels paletes

Advocat de les noies solteres que busquen marit i de les persones que han perdut un objecte, Sant Antoni de Pàdua és més conegut, però, com a patró dels paletes i de diferents sectors del ram de la construcció. I déu sap que els que treballen en aquest camp necessiten més que mai ajuda d'aquest frare franciscà del segle XIII, doctor de l'Església i famós per les seves prèdiques. Nasqué a Lisboa el 1195 Sant Antoni va viure els últims anys a la ciutat italiana de Pàdua on va morir el 13 de juny del 1231.

Diuen que va fer una estada a Barcelona, però això ho diuen de la majoria dels protagonistes del santoral i res no està confirmat. Sí que està confirmat és que va ser molt venerat a tot Catalunya, on hi ha un gran nombre de capelles i altars dedicats a la seva figura, davant dels quals les noies casadores feien la següent pregar:

"Sant Antoni beneït,

feu-me trobar un marit

que siga bon home i ric,

i, si pot ser, també polít."

tradi·accions

montse vidal

Conclusions del 2n Congrés del Tercer Sector Social

Un manifest recull les principals reivindicacions expressades per les entitats i les institucions que van participar a un 2n Congrés del Tercer Sector Social marcat per la crisi.

Amb el lema "Un sector al servei de les persones" el Congrés va reunir 1.300 persones a Barcelona el passat 26 i 27 de març i va exposar algunes de les preocupacions de les entitats d'iniciativa social davant la situació de crisi que es viu des del setembre del 2008. Els participants han volgut deixar clar el paper d'un sector que agrupa

unes 7.500 entitats, 100.000 treballadors, més de 250.000 voluntaris i representa el 2,8% del PIB català. Demanen que es prioritzi la lluita contra la pobresa i l'exclusió i es reforci el suport a les ONG i les entitats que treballen per paliar els efectes de la crisi. Reclamen al Govern un Pla d'Inclusió Social per a l'any 2009 i el desplegament del nou sistema de serveis socials derivat de l'aprovació de la Llei de l'autonomia

personal i d'atenció a la dependència i de la Llei de serveis socials. També es demanen mesures excepcionals de crisi en el marc del Pla de Suport al Tercer Sector Social aprovat el 2008 i la reforma del sistema de gestió del 0,7% de l'IRPF. El reconeixement del treball dels voluntaris i del tercer sector com a agent social són altres reivindicacions del manifest.

Notícies

FUNDACIÓ COMTAL

Protagonista del programa Tot un Món de TV3 en el seu 15è aniversari

No sempre es té l'oportunitat de poder explicar la feina que es fa. No sempre, a entitats que fan una gran tasca, els podem posar cares, la dels seus responsables, la dels

seus educadors socials, la dels seus usuaris, la dels seus voluntaris... Sovint són les gran associacions o fundacions les que apareixen als mitjans de comunicació.

Però hi ha un altre periodisme, que vol recollir la realitat d'altres entitats, que fan una gran feina a casa nostra i que el gran públic no coneix. Aquest ha estat el cas de la Fundació Comtal, que celebra el seu 15è aniversari i que ha rebut l'equip del programa Tot un Món de TV3.

Un programa que fa una gran tasca de divulgació d'aquestes entitats, que són l'esperança de moltes persones de la nostra ciutat. Carles Solà, director del programa, ha aconseguit, amb unes entrevistes plenes d'autenticitat, copsar quina és la realitat i què senten els joves que fan reforç escolar, que treballen els valors, que fan activitats lúdiques, que viuen i, sobretot, que recuperen l'esperança i l'autoestima.

La Fundació la Roda ha estat qui ha proposat la Fundació Comtal per al programa Tot un Món, en reconeixement a la feina feta durant aquest 15 anys.

Per a més informació: Tel.: 93 319 98 55 - www.comtal.org

DIA INTERNACIONAL DE LES FAMÍLIES

cionals arreu de Catalunya.

Des del Departament d'Acció Social i Ciutadania es vol celebrar aquest esdeveniment en un ambient lúdic i festiu, de divulgació i participació que permeti la difusió i la transmissió de les idees que giren al voltant del concepte de coresponsabilitat i solidaritat en les famílies. Enguany el tema de reflexió gira entorn a la coresponsabilitat familiar i les tasques quotidianes i de cura familiar sota el lema "Compatim el temps!". Barcelona, Vic, el Vendrell, Sant Carles de la Ràpita, Solsona, Girona, Manlleu, Lleida, Tarragona i Tortosa oferiran als seus ciutadans activitats lúdiques i sessions de cinema del 16 al 17 de maig. El 19 de maig, a les 18.30 h tindrà lloc a Barcelona la conferència "Com comparteixen les tasques de la llar les famílies europees", d'Iiris Niemi, de l'Institut d'Estadística de Finlàndia.

Per a més informació: Tel.: 93 551 77 02

paraules paraules paraules

Secció elaborada per la
Fundació Pere Tarrés

La lluna, malalta?

La Lluna, la pruna

Autors: Oriol Toro i Sebastià Serra

Editorial: La Galera, 2009

Tots hem cantat "La lluna, la pruna" des de ben petits. Però, més enllà de la rima fàcil de les dues paraules, què té a veure la lluna amb la pruna? L'Oriol Toro ens revela aquest misteri amb una història sobre l'origen de la cançó. Un dia, la lluna es posa malalta perquè li surten tot de prunes a la superfície, i desapareix. Els astronautes queden tan astorats que van corrents cap a la Terra per tal d'informar del que ha succeït.

El llibre és un conte il·lustrat i sense text, pensat per a infants a partir de tres anys. Oriol Toro posa la veu a la narració, enregistrada en un CD que acompanya la publicació. Les il·lustracions, amb molts colors i sentit de l'humor, són de Sebastià Serra. El petit lector podrà seguir la història visualment mentre escolta el CD, que també indica quan toca passar pàgina amb efectes sonors. Per sort, la història acaba bé, amb un gran sopar en què tots els comensals comencen a cantar la cançó que tots coneixem.

Caixa d'eines per educar per una cultura de pau

Jocs de pau

Autors: Cécile Barbeito i Marina Caireta

Editorial: La Catarata, 2009

Tres anys de feina que han donat el seu fruit: *Jocs de pau*, un llibre dividit en cinc capítols que recull des d'orientacions pedagògiques fins a propostes didàctiques, incidint especialment en la tasca d'educació per la pau en els centres de lleure i en els centres d'interès i/o eixos d'animació. Escrit per Cécile Barbeito i Marina Caireta, l'obra inclou una vuitantena d'activitats acompanyades d'una base teòrica rica que, tal com indica el subtítol de l'obra, volen ser un recurs per educar cap a una cultura de pau.

En el llibre hi han treballat l'Escola de Cultura de Pau de la UAB i diverses entitats d'educació en el lleure, entre les quals el Moviment de Centres d'Esplai Cristians, Acció Escolta, Escoltes Catalans, Esplais Catalans i Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. El treball ha comptat amb el suport de l'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans de la Generalitat de Catalunya.

Contes a la xarxa

clic clic clic cuentos interactivos

Autor: Associació Omnis Cellula

Clic clic clic. Aquest és el so del ratolí d'un ordinador, el so del moviment que han de fer els més petits per consultar el catàleg de contes —**cuentosinteractivos.org**— que l'associació Omnis Cellula, vinculada a la Universitat de Barcelona, ha penjat a la xarxa. Aprofitant les noves tecnologies, que ja formen part de la vida dels infants, els contes pretenen implicar els nens i nenes amb locucions, música, il·lustracions originals i transmetre'ls valors positius. El recurs es dirigeix a infants d'entre 3 i 8 anys, amb històries de diferents protagonistes adaptades a cada etapa educativa.

La Carme i el Llibert en una actuació recent, en plena activitat titellaire.

Titelles Babi

50 anys *als escenaris*

El 18 d'abril unes 300 persones es van reunir a la Fundació Miró de Barcelona per demostrar la seva admiració i el seu afecte a la Carme Calvet i el Llibert Albiol en el cinquantè aniversari del naixement de la companyia Titelles Babi. Uns quants dies després d'aquesta "bonica ensarronada", segons paraules de la Carme, ella i el Llibert em reben a casa seva.

Em reben a casa seva a quarts de nou de la nit, després d'aconseguir un forat a la seva agenda, entre bolos, la tele... Els Titelles Babi, després de cinquanta anys, estan més enfeinats que mai. En Ferran i l'Anna, els fills de la Carme i el Llibert i membres de la companyia, són fora descarregant de la furgoneta el material utilitzat en l'actuació de la tarda.

La Carme i el Llibert et fan sentir còmode i t'acullen en la seva història i el seu present amb una vibrant quietud de maduresa apassionada.

—Com va començar tot?

LL.—El meu pare es dedicava als espectacles infantils. Es deia Perico. Va pensar que el dia que es fes vell i no pogués donar la cara, uns titelles ho podrien fer per ell. Es va fer construir un teatret, uns titelles, i allà ho tenia arraconat...

C.—Feia molts jocs de mans i volia que el Llibert també n'aprengués, però al Llibert no li agradava...

LL.—Li vaig dir: "Papa, aquest material se t'està fent malbé...". I així vaig començar a fer de titellaire. I la Carme em va dir: "Si tu has de marxar els diumenges, jo vinc amb tu".

C.—El seu pare era bibliotecari i es cartejava amb mig món. Així vam recopilar informació sobre els titelles, llibres de tot el món...

LL.—De Mèxic, Argentina, Portugal, Alemanya de l'Est...

C.—I ens vam fer socis d'UNIMA, l'Associació Internacional de Titellaires. Aquí sempre hi ha hagut tradició. Als setanta hi va haver una renovació pedagògica a l'Institut de Teatre. Ara el departament dedicat als titelles ha desaparegut.

*«Si fas un espectacle digne,
agrada tant als petits com als
grans»*

—Quan vas començar, hi havia moltes companyies?

LL.—Vam començar en castellà i fent titelles de "cachiporra". Fins que l'any 1970 vam entrar en el cercle de renovació de l'Institut del Teatre. Vaig comentar a la Carme: "Anem-hi, que aquesta gent té bones idees..."

LL.—Vam formar part del departament de titelles de Joan Baixes. Volíem conèixer l'antic, i teníem contacte amb els Vergés, el Didó, però

també volíem conèixer allò que es feia de nou. —Al llarg d'aquests anys, heu vist molts canvis en la feina?

C.—Hem vist canvis pedagògics. A l'època, feies més comunions. Ara, l'ofici s'ha revaloritzat i anem als teatres. La llàstima és que els titelles encara es consideren només per a nens i per guanyar-te la vida, a la força t'has de moure pel circuit infantil.

LL.—Abans en un espectacle hi havia circ, màgia, els titelles... El teu número durava 15 minuts.

C.—Ara et veus obligat a estar tu sol i fer un muntatge de 50 minuts o una hora.

—I com veieu el món d'intermediaris de l'espectacle que s'ha anat formant?

La Carme i el Llibert a punt de bufar les espelmes del pastís d'aniversari, acompanyats dels seus fills, en la festa sorpresa que va reunir amics i fans de la companyia el 18 d'abril a la Fundació Miró de Barcelona.

La Carme en una actuació del Català a les Escoles, pels voltants de l'any 1985.

C.—Depèn del circuit pel qual et mou. N'hi ha que funcionen, com Xarxa, Rialles, La Roda... D'altres cobren per despenjar el telèfon i ni vénen el dia de l'actuació. Tenim feina per fer!

«Ens sentim reconeguts i valorats»

—I la feina educativa per explicar que els titelles també tenen un públic adult, com la podem fer?

Ll.—Nosaltres quan fem un espectacle sempre pensem en l'adult que acompanya el nen.

C.—Si fas un espectacle digne, agrada tant a petits com a grans! Ara bé, els espectacles per a adults està clar que no són per al públic infantil.

Ll.—En el món dels titelles has de ser un bon guionista, un bon constructor, un bon manipulador...

C.—I triar un bon tema, i tenir una bona dicció. Si tot això ho cuides, sense grans muntatges, tant és per a grans com per a petits.

—Us sembla que encara heu de picar pedra, o us sentiu reconeguts?

C.—Ens sentim reconeguts, i valorats! I més després de la festa de l'altre dia! Per exemple, tenim *La Balena Elena*, un espectacle senzill però que té molt bons resultats, amb el qual vam guanyar el Premi Rialles l'any 1992. I encara ens el demanen!

En Llibert es va acomodar a les respostes de la Carme i repeteix finals de frase per confirmar que ell pensa el mateix.

—I cinquanta anys més, en teniu ganes?

La Carme canvia a un to més seriós—Tenim dos fills que ens vénen al darrere. Són els que han de seguir. Però de moment, sí, som aquí. I el Llibert ho confirma amb el cap.

—Vull ser titellaire i no tinc el recurs de

l'Institut del Teatre. Què faig?

C.—No hi ha cap titulació, però hi ha cursos. El taller de Pepe Otal, per exemple. Tenen molta marxa i molta empenta.

—Què en penseu de les companyies joves?

C.—Hi ha gent que ho fa molt i molt bé.

—Si no haguéssiu estat titellaires...?

C.—Jo treballava en un laboratori farmacèutic i m'havia de treure el títol, però ja estava en tot això dels titelles i ho vaig deixar. Els pares no ho van veure gaire clar. Ara estic satisfeta del tot! M'han passat volant, aquests cinquanta anys!

—Llibert, si la Carme no t'hagués dit que sí, que anava amb tu...?

Ll.—Jo hauria tirat endavant. Ara, no sé quant hauria durat! Però deixa'm explicar-te una cosa: vam debutar a Manresa, els 25 anys els vam celebrar a Manresa, i el dia mateix dels 50 anys, teníem un bolo a Sant Fruitós de Bages, al costat de Manresa!

—D'on surt el nom de Babi?

El Llibert, l'iniciador de la companyia, en una dels milers de representacions fetes des del 1959.

Ll.—És el nan, el follet clàssic del "cachiporra". Als primers espectacles sortia i presentava l'obra.

C.—Els "cachiporra" són els titelles de guant que es peguen entre ells...

Ll.—I el Babi acabava salvant el nen del bruixot o del dimoni.

—El més bonic d'aquests cinquanta anys...

C.—El contacte amb el públic. Cada actuació és diferent, i no saps què t'hi trobaràs.

Ll.—I que ara segueixin els nostres fills, és una satisfacció.

—La parella, els fills, tots junts a la feina... Com es porta això?

Única resposta a l'unison de tota l'entrevista—Bueeenoooo... Hi ha dies de tot.

—Voleu afegir alguna cosa?

C.—Sí, la nostra feina a la televisió. El Ferran treballa a TVC al Mic3 com a manipulador i jo i l'Anna som als Lunnis. Sempre hem fet força televisió... I també que estem molt agraïts a la professió!

Anna Jarque

www.titellesbabi.com

4 paraules +

nascuts a... Barcelona

un lloc per passejar... Carme: caminar pels carrers de Barcelona

Llibert: la Selva de Mar, a l'Empordà

l'últim llibre que heu llegit... Carme: *Quiet*, de Màrius Serra. Llibert: *L'any del Senyor*, d'Eloi Vila

una música per escoltar... Carme: Serrat. Llibert: jazz, Diana Krall

un viatge pendent... al sud d'Espanya

una qualitat que us agrada en les persones... la sinceritat de grans voleu... viure!

(1 i a d? kg?) (passa-ho)

titelles màgia teatre circ clown
animació contes teatre de carrer
cercavila titelles màgia teatre circ
clown animació contes teatre de
carrer cercavila titelles màgia teatre
circ clown animació contes teatre de
carrer cercavila titelles màgia teatre
circ clown animació contes teatre de

teatre

>teatre mò bil

reprí s

Amb aquest nou espectacle, *Reprí s*, Teatre Mò bil celebra el seu 25è aniversari, vint-i-cinc anys de somriures i il·lusions, i de molt, molt d'ofici. Es tracta d'un viatge a molt alta velocitat... en un tren carregat de personatges històrics d'aquesta companyia emblemàtica. El tren surt puntual per arribar a la ciutat on els espera el públic i els de Teatre Mò bil el transformen en una pista on mostren els seus números internacionals. És un espectacle ràpid, exprés, viu, dinàmic, trepidant, una nova demostració de l'art consumat del grup amb més solera del panorama teatral familiar català. *Estrena: abril 2009*

animació

>cia. sapastres

la farà ndula guillem roca

Des de l'any 1994 els Sapastres han fet més de 1.800 representacions dels cinc espectacles d'animació creats per Miquel Rivera, clown i fundador de la companyia. El seu segell és fresc, vital i modern i s'ha guanyat un lloc merescut en el mercat de l'animació del país. Ara ens presenta una nova proposta, *La Farà ndula Guillem Roca*, que inclou una petita mostra del bestiar imaginari. Guillem Roca, firaire, il·lusionista i bohemí, i director de la Farà ndula, ha recorregut mig món a la recerca de danses, músiques, rareses i extravagàncies... Una gran festa amb moltíssima participació. *Estrena: abril 2009*

titelles

>grimpallunes

la bruixa i el sr. pot

Grimpallunes és un grup d'animació molt relacionat amb el món de l'educació en el lleure i que vol transmetre a través dels seus espectacles els valors vigents en aquest camp, com el respecte als altres i a un mateix, a la diversitat, a la natura... Ara el grup fa una incursió en el món dels titelles amb *La bruixa i el Sr. Pot*, un espectacle per a infants d'entre 5 i 9 anys, que explica la història d'en Ramonet Bufallunes. Al Ramonet se li trenca una corda de la guitarra i se'n va a casa del Sr. Pot per demanar-li ajuda. Però allà al bosc, el Sr. Pot no hi viu sol. També hi viu una bruixa solitària... *Estrena: febrer 2009*

teatre musical

>roda
produccions**hansel i gretel**

El 19 d'abril es va estrenar al Teatre Poliorama de Barcelona l'espectacle musical *Hansel i Gretel*, una nova proposta per als nostres escenaris a càrrec de la Roda Produccions, una companyia de Gavà que amb aquest nou muntatge fa un salt endavant pel que fa al format i la qualitat escènica. L'obra, amb cinc actors, text i direcció de Dani Cherta, escenografia de Ximo Dí az i coreografies de Jordi González, ens proposa una divertida versió del conte popular que aconsegueix la complicitat dels espectadors. *Estrena: abril 2009*

titelles

>galiot teatre

en bernat el pescador

En un petit poble mariner anomenat Maror hi viu en Bernat el Pescador. Després d'una nit de tramuntana, de la xarxa que en Bernat llança al mar només en surten deixalles. Però els peixos s'encarregaran de donar una bona lliçó a en Bernat i als habitants del poble. No és el primer espectacle de Galiot Teatre, que per cert celebra el seu 15è aniversari, en què la naturalesa és la protagonista. Els titelles, en aquests cas de tija, i una escenografia molt cuidada permeten un cop més que el públic es lliuri amb cos i ànima a l'espectacle. *Estrena: abril 2009*

animació

>+ tumà cat

flash!

+ Tumà cat presenta *Flash!*, un espectacle a càrrec dels membres de les Forces de la Llum. Associació de SuperHerois, que diuen que tenen tots els antídots imaginables, i no imaginables, contra l'avorriment i el tedi. Són cinc músics-actors-animadors que ja fa uns quants anys que van a rescatar les víctimes d'aquest fenomen que fa estralls. Animació, circ, malabars, música, humor i ball entre globus gegants i confetti, en una festa itinerant (amb furgoneta) d'alt voltatge. *Estrena: abril 2009*

titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia
teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles

titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia

circ

>tot circ

pista, que vinc!

Pista, que vinc! és una proposta divertida de **Tot Circ**, la companyia instal·lada a Copons en plena naturalesa amb el seu "Circ a les feixes", on programen espectacles i tallers per a famílies, grups i escoles. Aquest és un espectacle itinerant de petit format, per "colar-se on els grans espectacles no hi caben". Un pallasso amb un vehicle vistós i acolorit transita pels carrers i les places. De tant en tant s'atura per demanar el camí, resoldre un problema, o xerrar una miqueta, si convé, però, sobretot, per fer-nos-ho passar molt bé amb els seus gags i les seves ocurrencies. Molt recomanable. *Estrena:*

pallasso

>puça a espectacle

el xiulet del riure

Després de la desaparició de la companyia Ínfima la Puça fa uns quatre anys, el pallasso Joan Busquets ha tornat als escenaris, al·lèluia!, amb un espectacle per a infants de 4 a 12 anys i amb una dosi acumulada d'humor. Presenta amb l'actor Lluís Rodríguez una adaptació del conte popular valencià *El xiulet del riure*, un conte encadenat que explica la història d'un nen que perd un xiulet i que, per recuperar-lo, ha de superar un reguitzell de proves. Al final el trobarà, això sí, amb la inestimable ajuda d'una caixa màgica... *Estrena:* juny 2008

titelles

>cia. Jordi Bertran

al peu de la lletra

Les lletres no tan sols serveixen per omplir paper, sinó que també poden crear un món sensible. Això és el que demostra **Jordi Bertran** en un espectacle deliciós que té com a protagonistes unes lletres d'escuma que un Poeta fa sortir d'una maleta. El Poeta hi juga i amb la guitarra i les cançons comença a establir-hi una tendra relació. I s'adona que pot crear poesia sense necessitat de formar paraules. Jordi Bertran aconsegueix crear tot un univers ple de personatges, coreografies i humor a partir d'uns elements senzillíssims i demostra una vegada més el seu gran art. *Estrena:* abril 2009

teatre de carrer

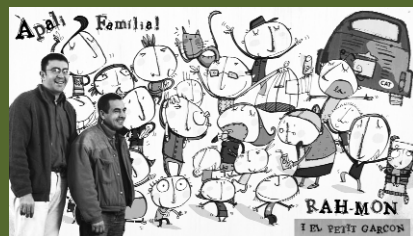
cirque déjà vu

>la baldufa

Cirque déjà vu és un espectacle per a tots els públics que pretén conscienciar sobre l'alzheimer i la demència i alhora és un homenatge a la memòria de les persones que durant anys han passejat pels pobles la il·lusió del circ. Explica la història de Fausto i Anselmo, dos comedians, dos pallassos... dos amics. Cada dia es troben i recorden el que van ser: dos nòmades, dos viatgers... dos amics.

Nostàlgia i humor es barregen en un nou espectacle d'una de les millors companyies catalanes que no deixa ningú indiferent. *Estrena:* abril 2009

estrenes

animació

>rah-mon i el petit garçó

àpali, famíli!

Nou espectacle d'un dels animadors més reputats del país, Rah-mon Roma, acompanyat pel músic Quico Samsó. I amb un nom que ho vol dir tot: *Àpali, famíli!*. És, per tant, un espectacle adreçat al públic familiar, i amb això Rah-mon vol dir explícitament que s'adreça també als pares. Les cançons han estat fetes especialment per a aquest muntatge, que no deixa ningú de banda amb les històries cantades i els jocs dansats del repertori, inspirats en els entreteniments tradicionals i populars. *Estrena:*

l i a d ?

titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia teatre circ clown animació contes teatre de carrer cercavila titelles màgia teatre

*anem
a veure...*

Secció elaborada per
Puça Espectacles
www.lapusa.com

Cia. **Tatoina**

Espectacle: *En Pau i les coses velles*

Gènere: titelles, tipus muppet

Públic: totes les edats

Espai: interior i exterior

En Pau té ganes de jugar, però la seva mare, sempre atrafegada, li demana que l'ajudi a endreçar la casa, plena de trastos vells, mentre ella surt

a comprar. En Pau, distret i inquiet, li diu que sí, que no es preocupi, que amb uns bons macarrons per recompensa no té cap problema a recollir i llençar els trastos. Però tan bon punt la mare ha marxat, en Pau comença a rebre unes visites molts estranyes. En Blai intentarà fer-li veure les bondats d'aprofitar les andròmines velles per convertir-les en noves joguines plenes de fantasia i d'imaginació, mentre que en Víctor farà tot el possible per convèncer-lo que la diversió només es pot trobar en les joguines noves, cares i d'última tecnologia. Després de moltes tribulacions i de consultar-ho amb el coixí en Pau acaba descobrint que amb una mica de paciència i imaginació es poden crear joguines divertidíssimes.

Amb una llarga trajectòria en diferents companyies com a músics, actors i titellaires, l'any 2006 Jordi Vicente i Aina March decideixen crear la Cia. Tatoina i muntar els seus propis espectacles de titelles muppet. La seva proposta, amb una estètica i un llenguatge moderns, aclucades d'ull al gènere dels musicals i amb un tractament del so i la llum que s'acosta molt al format audiovisual, serveix de base per un discurs pedagògic sobre les bondats del reciclatge i l'ecologisme que té el mèrit de no passar per davant de la proposta artística.

en pau i les coses velles

Samfaina de Colors

Espectacle: *De bracet*

Gènere: poesia musicada

Públic: totes les edats

Espai: interior

La Mirna entra en escena, una pretesa biblioteca. Allà l'esperen en Xavi amb la seva guitarra i el públic, preferiblement la quitxalla més petita. "Tinc una maleta plena de cançons...", cantaralleja la Mirna mentre fa un número de màgia que ens presenta la base de l'espectacle: la poesia. Durant una estoneta passem "de bracet" amb els dos artistes i una bona colla d'amics: números, coberts de cuina, lletres, flors i algun simpàtic titella. Joana Raspall, Carles Hac Mor, Miquel Desclot, Helena Vidal, Eva Dénia, Lluïsa March, Lola Casas i Maria Dolors Pellicer són els poetes catalans responsables de les lletres que ha musicat el Xavi i que la Mirna tan dolçament com sempre ens ofereix. Un acuradíssim disseny de llums crea, juntament amb una aparent austeritat escenogràfica, una atmosfera màgica molt especial que aconsegueix deixar-nos a tots, grans i petits, bocabadats mentre repetim les tornades de les cançons i fem ballar les nostres mans.

Mirna Vilasís i Xavi Múrcia, fundadors dels grups Tralla i La Cobleta de la Selva, van crear Samfaina de Colors el 1988. Durant aquests anys han estrenat vint espectacles musicals, alguns encara avui en repertori. Una gràcia especial, una tendra senzillesa i una insuperable qualitat musical caracteritzen els seus muntatges, capaços de fer-nos entrar en un món lúdic, alhora que pedagògic, carregat d'una tranquil·la energia molt personal.

de bracet

toni Rumbau

Espectacle: *A mans plenes*

Gènere: titelles, ombres i objectes

Públic: totes les edats

Espai: interior. (Versió exterior: *Jocs de Putxinell-la*)

A mans plenes és un espectacle que neix de la imaginació i beu de la font de la més pura tradició titellaire. Els personatges, Putxinell-la, el Gos, el Policia, el Dimoni, la Mort..., destil·len saviesa antiga. A través d'ells, i amb l'ajuda de la "llengüeta" (un petit aparell que s'introdueix a la boca i deforma i amplifica la veu), Toni Rumbau planteja jocs de sempre, combinant tradició i modernitat. Quatre cub-castelletes de mides diferents que surten al llarg de l'espectacle són fertilitzats per l'ou de la creativitat i donen pas a diferents historietes. Un exercici d'estil, un joc de manipulació i de llums.

L'any 1976 Toni Rumbau va crear amb Mariona Masgrau (1949-2007) i Eugenio Navarro la companyia La Fanfarra i també el Teatre Malic, que va tancar les portes el 2002. Actualment treballa sol i amb les mans plenes de titelles, creativitat i sobretot, molta imaginació. En aquesta aventura, creada, interpretada i dirigida per ell mateix, l'acompanyen els titelles fets per Mariona Masgrau, la música d'Octavi Rumbau, les coreografies de titelles de Margarida Carbonell, l'assistència tècnica de José Menchero i el vestuari dels titelles de Núria Mestres.

a mans plenes

ens ha interessat...

Festival Artescape

El projecte de l'associació Artixoc torna fins a finals de juny a les places de Sants i el Poble-sec amb l'art més jove del moment: pintura, ritmes i creativitat...

"El Festival Artescape no és com els altres festivals que es fan a Barcelona", diuen els organitzadors d'un projecte que pretén "dinamitzar els barris de Sants i el Poble-sec, mostrar la creativitat dels joves i fer que la gent, els veïns i el barri sencer intercanviïn maneres de ser i de fer".

Artescape proposa fins al mes de juny un ampli programa d'activitats format per tallers de mural urbà, circ, percussió i capoeira i convida els joves a presentar les seves maquetes de hip-hop. Totes les activitats són gratuïtes i es fan a les places dels barris de Sants i el Poble-sec.

Artixoc va néixer el 1998 per enfortir les relacions culturals entre els joves europeus mitjançant l'art i per fomentar la participació ciutadana dels joves del país. El passat novembre va guanyar el premi al millor intercanvi europeu de l'any 2008 atorgat per Joventut per Europa per al projecte "Sóc diferent, no sóc perillós!", que va reunir a Letònia joves letons, lituans, alemanys i catalans.

Artixoc C. Badal, 53, entl. 2a. 08014 Barcelona
Tel.: 93 296 41 00 - www.artixoc.org

Torna la companyia d'animació Sac de Gemecs

Després d'una llarga absència dels escenaris del país la companyia Sac de Gemecs torna amb renovades forces. David Pons, un dels fundadors d'aquesta companyia capdaventera i referent en el món de l'animació, ofereix l'espectacle *Rap, hip-hop i una mica de tot!* amb Oriol Roque, Marlene Parafioriti i Harkaitz Bastarrica, i espectacles de contes de format reduït per a biblioteques i escoles.

Sac de Gemecs Tel.: 93 376 02 09 - www.sac-de-gemecs.com

I Festival de Teatre Social i de l'Oprimat a Barcelona

Barcelona acollirà de l'1 al 5 de juliol el I Festival Jove Internacional de Teatre Social i de l'Oprimat. La iniciativa, organitzada per la Plataforma de Teatre Social i de l'Oprimat, vol ser un punt d'encontre entre les persones i els joves que treballen amb el teatre com a eina de denúncia i de transformació social. Hi participaran grups de joves que formen part dels projectes d'algunes de les entitats promotores de la Plataforma —Impacta Teatre, Transformas, Teatraviesas, L'Aranya Creació, El Grito, Artixoc i Kilalia— i joves alemanys, austriacs i finlandesos, entre d'altres. Les obres d'aquests joves, els tallers de teatre i els grups de treball per compartir metodologies i experiències seran els protagonistes de la trobada, que tindrà com a tema central la cultura de pau.

El Festival rep l'ajuda del Consell de Joventut de Barcelona, l'Espai Jove de Gràcia i altres grups i institucions que col·laboraran durant els dies del festival. Per finançar-lo, l'entitat organitza festes amb cabaret-variétés, dj's i altres activitats obertes a tot el públic. La tercera i la quarta festa es faran respectivament el 30 de maig i el 20 de juny.

Plataforma de Teatre Social i de l'Oprimat - Tel.: 669 615 468

Cursos de formació de pedagogia del teatre

Alt

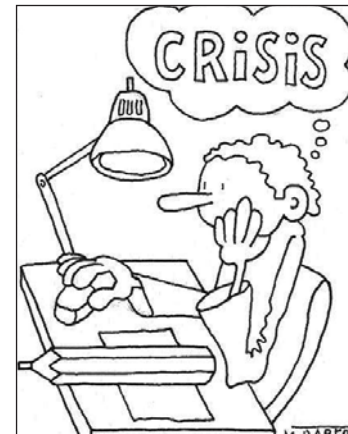
Altell (Associació Laboratori de Teatre i Expressió per l'Educació i el Lleure) és una nova entitat creada per incidir en l'àmbit de l'educació, i especialment de l'educació en el lleure, des dels recursos que ofereix el teatre.

L'entitat inicia les seves activitats amb una proposta de formació destinada a mestres i monitors dividida en dos blocs de 60 hores cada un, un per a Primària i l'altre per a Secundària. Un tercer bloc ofereix formació complementària i monogràfics —teatre per a discapacitats, per a escoles bressols... La data límit per a inscriure's és el 31 de juny i els cursos s'inicien al setembre.

Altell Tel.: 659 062 420 - a.altell@gmail.com - associacio-altell.blogspot.com

Una miqueta d'en miquet

Miquel Rabert

t'avisem...

Litterarum Fira d'espectacles literaris Móra d'Ebre

Del 5 al 7 de juny

Litterarum pretén ser una trobada d'espectacles de qualsevol disciplina musical, teatral, de carrer, arts escèniques, dansa i videoprojeccions que tinguin la literatura en llengua catalana (de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, la Franja de Ponent, la Catalunya Nord i l'Alguer), com a eix central. Enguany se celebrarà els dies 5, 6 i 7 de juny a Móra d'Ebre i oferirà divuit espectacles literaris.

Litterarum vol esdevenir un autèntic punt de reunió on totes les empreses i professionals de la gestió cultural, les administracions, les entitats i els serveis culturals puguin veure, gaudir i contractar aquests espectacles. El gran objectiu és aglutinar totes les iniciatives que s'hagin fet, estiguin a punt d'estrenar-se o puguin estrenar-se per la fira o, fins i tot, generar-ne de noves, perquè els professionals i el públic en general puguin valorar-les i/o contractar per programar-les en altres festivals, setmanes culturals, festes literàries, festes majors i trobades al voltant de la literatura o d'altres temàtiques.

Litterarum està lligat a la Fira del Llibre Ebrenç, que és un referent quan es parla del món del llibre a les Terres de l'Ebre i és l'únic d'aquesta mena a tota la província de Tarragona.

La idea d'organitzar una fira d'espectacles literaris com Litterarum sorgeix de la necessitat de tenir un aparador dels nombrosos espectacles que es basen en la literatura que es fan arreu dels Països Catalans. Després de la bona acollida que han tingut els espectacles literaris que s'han anat fent durant les cinc edicions de la Fira del Llibre Ebrenç a Móra d'Ebre i de la primera edició del 2008, ha sorgit la necessitat d'ampliar l'àmbit a arreu de les terres de parla catalana i promocionar-la molt més perquè pugui esdevenir un referent.

Per enguany la comissió d'espectacles ha seleccionat divuit espectacles de diferents disciplines que tracten la literatura des de diverses perspectives. Els professionals programadors poden assistir donant-se d'alta en el lloc web de la fira i poden gaudir d'avantatges i serveis exclusius. En quant a les companyies o grups que tinguin espectacles amb aquestes característiques a finals d'any s'obrirà el període d'inscripció per a la fira de l'any que ve.

Per a més informació:
www.litterarum.cat - www.llibresebrenc.org

destaquem...

Esbart Ciutat Comtal

L'entitat va néixer el 1959 i ho celebra amb una exposició, un llibre commemoratiu, una taula rodona, un espectacle dels exdansaires de l'esbart i l'estrena d'un nou espectacle, *Síntesi*.

Fomentar la conservació, la recuperació i la innovació de part del nostre patrimoni cultural artístic, popular i tradicional català. Això és el que ha fet l'Esbart Ciutat Comtal des del 1959, amb la recuperació, per exemple, del Ball de Rams d'Hostafrancs, que ja ha arribat a la seva 15a edició, o la creació d'obres que han evolucionat, de la mà del seu director artístic, Lluís Caldúch, cap a l'espectacle teatral tot respectant l'essència de les danses. L'esbart ha actuat amb èxit tant a Catalunya com a diversos països europeus. Ha participat en diferents festivals internacionals de dansa a Catalunya, França, Itàlia, Suïssa i Polònia.

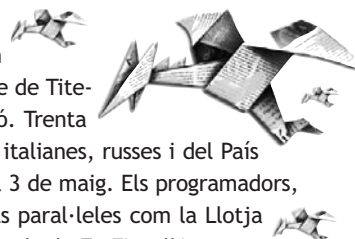
Ara i durant tot l'any 2009 els socis i els amics de l'esbart barceloní ho celebraran amb una programació d'actes que va començar el 8 de març a CaixaForum a Barcelona amb "50 anys d'història i reptes de futur", unes reflexions sobre la funció i l'activitat dels esbarts. S'ha fet una exposició a les Cotxeres de Sants del 21 d'abril al 9 de maig i s'ha publicat un llibre que recull l'activitat social i artística de l'esbart durant mig segle. Les celebracions es clouran el 19 de desembre amb un sopar i un ball de fi de festa. Però abans, el 27 i el 28 de juny, s'haurà estrenat el nou espectacle de la companyia, *Síntesi*, i el 21 de novembre els exdansaires hauran presentat una obra sobre la història de l'entitat.

Esbart Ciutat Comtal:

C. Miquel Bleach, 32. Barcelona 08014 - Tel.: 93 431 44 88 - www.esbartciutatcomtal.cat

Èxit de la 20a Fira de Titelles de Lleida

Una programació d'un nivell de qualitat excel·lent i un gran èxit de participació és el balanç de la Fira de Teatre de Titelles de Lleida, que ja ha arribat a la seva vintena edició. Trenta companyies catalanes, espanyoles, franceses, angleses, italianes, russes i del País Basc han presentat els seus espectacles del 30 d'abril al 3 de maig. Els programadors, els grups i el públic també han pogut gaudir d'activitats paral·leles com la Llotja

dels Professionals, la 7a Fira d'Artesans de Titelles i la 9a Fira del Llibre de les Arts Escèniques. La Fira és organitzada pel Centre de Titelles de Lleida.

Teatre Arca

Una de les companyies pioneres de teatre per a infants i joves celebra...

30 anys...

...d'escenaris, aplaudiments, rialles, llàgrimes, quilò metres i quilò metres, teatres, places, auditoris, freds i suors, assaigs, textos, suspensions per pluja,

teatres plens i sales mig buides, totes les comunitats, alguns països, escenaris de fusta, de pedra, càrregues i descàrregues, hotels i dinars succulents, entrepans, adults, infants, famílies, camions, vaixells, avions, trens, setmanes sense descans, vacances forçades, papers, molts papers, companys i companyes, amistat i, sobretot, la il·lusió per la feina ben feta i per comunicar idees, bogeries i sentiments, molts sentiments.

des de l'escenari... *Joan Boada*

La paternitat (o maternitat)... des de l'escenari...

Qui no s'ha plantejat mai aquesta gran pregunta: algun dia tindrà fills?

És evident que cadascú, des de la seva circumstància vital, s'ho planteja com una cosa més propera o més llunyana, més factible o menys, més vital o menys. Però si hi ha algun moment a la vida en què aquesta pregunta pot sorgir, almenys per a mi, és des de dalt de l'escenari, quan entre el públic assistent hi ha nombrosos nens i nenes petits. I és que és una situació única. Quan veus aquelles cares, aquells ulls... Uns absolutament embadalits i amb la mirada centrada en l'acció, d'altres amb carona de son, que veus a venir que dins de poqueta estona ja es quedaran tombats sobre una espatlla fent la becaïna, alguns avorridíssims, badallant i mirant a tort i a dret buscant un pretext per evadir-se o esperant que passi alguna cosa... Aquelles rialles, crits de sorpresa, d'espant... aquelles veuetes...

En situacions així no només et plantejes si en tindràs o no, comences fins i tot a imaginar-te com seran els "teus"... S'assemblaran a aquell nen que no para quiet, allà a la dreta? O seran tan bufons com aquella nena de les cuetes? Pigadets com el nen que dorm més enllà? O vindran de l'estranger?...

Estic segur que totes aquestes suposicions, o de molt semblants, qui més qui menys se les ha fetes dalt d'un escenari en plena representació infantil, fins que per molts arriba el dia en què sobra suposar res, perquè ja tens el nen, la nena o els nens... A partir d'aquell moment tot canvia radicalment. En el mateix escenari que l'anterior ja no es presenten dubtes ni suposicions... Apareix un nou fenomen: la comparació! Mira! Aquell d'allà fa una rialleta que sembla la del meu, però la del meu nen és més gran i lluminosa, oi? Ui, i aquella nena, quin vestidet! Com li quedaria a la meua fillleta? Ostres, com riuen tots, ara! He de fer venir els meus nens aviat a veure'm, que aquest espectacle de segur que els agradarà molt!

I amb aquest argument arriba el gran dia! Per primera vegada els ulls del teu fill es claven en tu com si fossis un estrany, o com si hagués succeït una cosa extraordinària. La seva mirada esdevé una barreja entre perplexitat, il·lusió i desconfiança! Aquella persona que els ha banyat, que els ha tret a passejar de la maneta, que els ha acotxat, explicat un conte i cantat una cançó de bressol a cau d'orella... és allà!, il·luminat pels focs! Damunt d'una tarima!

I en aquest moment et preguntes moltes coses un altre cop... Què deu pensar realment? Està fruit amb l'espectacle? Està embadalit, oi? Li agrada que estigui aquí o realment li fa molta ràbia que per uns instants no sigui només el seu papa (o mama) i m'hagi convertit en una simple imatge? Una simple imatge que no només se li adreça a ell o ella, sinó una imatge que ha de compartir amb tots els nens i nenes del voltant, tots amb el mateix dret a parlar-te, amb el mateix dret a mirar-te, a escoltar-te atentament, a tocar-te...

Per a mi, si més no, és un moment agredolç, he de confessar-ho. No puc evitar mentre vaig fent la meua tasca que se m'escapin furtives mirades de reüll cap als meus fills. S'ho passen bé? Dormen? Ens miren? Hauran menjat bé? No se'ls farà molt tard? Un bon embolic de coses em passen pel cap. El plaer que hi siguin, que els agradi, que coneguin aquesta faceta meua, però alhora el patiment que estiguin a gust, saber que els tinc allà ben a prop però que si els passa res en aquell moment no els puc atendre... I això sense oblidar que, quan la funció s'acaba, l'escenari és un pou de perills! Endolls no protegits, cables embolicats, instruments desenfundats, tarimes cantalludes... Quin patiment veure un infant de bolquers caminant a tombos per un escenari! Perdoneu per aquestes reflexions finals, però ja veieu, soc patidor de mena! No us passa, als que sou pares i mares... des de l'escenari?

“ Per primera vegada els ulls del teu fill es claven en tu com si fossis un estrany... Aquella persona que els ha banyat, que els ha tret a passejar de la maneta, que els ha acotxat, explicat un conte i cantat una cançó de bressol a cau d'orella... és allà!, il·luminat pels focs! Damunt d'una tarima!

el podi

Egos Petits guanya el Premi Caixa Catalunya de la 20a Fira d'Igualada

L'espectacle En Joan sense por de la companyia Egos Petits s'ha endut el Premi Caixa Catalunya de la Mostra-20a Fira de teatre infantil i juvenil que va tenir lloc a Igualada de l'1 al 5 d'abril a Igualada.

Aquest és un guardó atorgat per votació popular gràcies a l'Obra Social de Caixa Catalunya, que ha premiat la qualitat de la primera producció de la companyia Ego Petits, la branca familiar del grup teatral Egos.

En Joan sense por, dirigit per Joan Maria Segura, és un musical amb titelles basat en el conegut conte popular, amb text de Toni Sans i Rubèn Montañà i música de Francesc Mora.

La companyia Nats Nu Dansa ha estat premiada al FETEN 2009

La menció especial per al millor espectacle de dansa del FETEN 2009 (Gijón), la fira de teatre per a infants i joves més important de l'Estat espanyol, va ser atorgada el passat mes de febrer a la companyia catalana Nats Nu per al seu espectacle Momentari. Creada l'any 1987 de la mà de Toni Mira, ballarí i coreògraf, Nats Nu presenta des de l'any 1998 espectacles de dansa contemporània per als més joves sota la direcció de Claudia Moreso i ofereix tallers de dansa a les escoles.

La Paeria atorga la placa al mèrit cultural al grup Xip Xap

Amb aquesta distinció l'Ajuntament de Lleida vol reconèixer la trajectòria de la companyia lleidatana Xip Xap, un grup de referència no tan sols a la capital del Segrià sinó a tot el país. La Paeria destaca la tasca constant i el compromís d'aquesta companyia d'animació, teatre i titelles que ha contribuït a enriquir la vida educativa, lúdica i cultural de la ciutat, on sempre ha estat present en totes les festes i programacions destacades.

La companyia, que acaba de celebrar el seu vint-i-cinquè aniversari, rebrà el guardó durant el pregó de la festa major de Lleida, el 8 de maig.

noves

noè rivas
t. d. riurau

*xesco boix.
història de la
nostra història*

• **Lluís Maria Panyella i Maria-Josep Hernández**
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2009

Aquest llibre-CD és un apropament fidel i rigorós a la persona i obra d'aquesta gran persona que fou en Xesco, introductor del *folk song* i pioner dels espectacles infantils al nostre país, en el 25è aniversari de la seva mort. I això fet a través de testimonis propers dels seu entorn, com també de persones que van compartir amb ell moments i fets històrics. Els entrevistats parlen de Xesco Boix i també del context social, polític i cultural que van viure a les acaballes de la dictadura, durant la Transició i als inicis de la democràcia. Entre ells hi ha Jaume Arnella, Raimon, Pete Seeger, Jordi Roura (Ara Va de Bo), Eduard Estivill, els Cinc Dits d'Una Mà (Àngel Daban, Toni Giménez, Lluís Ma Panyella i Noè Rivas), Tortell Poltrona, Pilarin Bayés, Fina Rifà, el president Jordi Pujol, Marina Rossell, Miquel Pujadó, Mn. Miquel Raventós, Joan Vilamala (Esquirols), l'historiador Josep Maria Solé i Sabaté, el folklorista castellà Joaquín Díaz, el fotògraf i cofundador del Teatre Lliure, Josep M. Ros Ribas... i fins a quaranta testimonis. Realment una joia històrica i que fa justícia a una persona essencial en la història del nostre país.

I per acabar-ho d'arrodonir, el llibre s'acompanya d'un document sonor inèdit: un enregistrament casolà, una carta-k7 que en Xesco va enviar a Jaume Barceló —un mestre i animador mallorquí molt actiu en campanyes dels drets humans, escoles viatgeres, escoles d'estiu de mestres i en contacte continuat amb els animadors catalans. És un document excepcional i enriquidor. En Xesco, a més d'interpretar les cançons, es dirigeix al seu company i amic i li explica com les canta, els acords que fa servir, les variants... i alhora, fa comentaris i reflexions sobre la cultura, la professió, els Països Catalans, la llengua, i en un sentit més profund a l'entorn de la vida. Un Xesco sense trampa ni cartró, tal com era: pedagog, amic, músic, pensador i amant de la Vida.

Noè Rivas

*10 cançons
i el conte
d'en
Meloneti*

• **Articulat**
Música Trapella (Música Global), Girona, 2009

Totes les cançons d'aquest CD neixen enriquides per les múltiples experiències de Manel Hernández fent de mestre, de monitor d'activitats extraescolars, de guitarrista acompanyant del titellaire David Laín, de músic d'orquestrades de ball com el Trio Fever i, com no, de la creació, allà per l'any 2003, del grup Articulat. Tot això li dona un saber fer, una musicalitat i un poder de comunicació increïbles.

Al CD hi trobareu deu cançons d'aquelles que contagien vida i alegria, començant per la divertida història d'en Meloneti, que es volia menjar els seus animals, però tant i tant... s'escapen a una selva tropical. També hi ha la cançó "Quan s'aixeca el sol", una cançó enganxadissa que es va enriquint amb roncs, canvis de ritme, veus...; continua amb "El capgròs", per fer ballar tota una colla de nans; "Estic d'aniversari", en què el protagonista ens explica com ha preparat la seva pròpia festa; "Màgia", un petit himne que ens presenta la màgia dels espectacles d'Articulat; "La rumbeta de la pau", una cromàtica cançó que ens proposa anar pintant un quadre ben harmònic; "L'amic David", un petit homenatge a aquest gran titellaire que és en David Laín de L'Estenedor, un dels més veterans del nostre país; "El tren lluent", una tranquil·la i encomanadissa cançó; "Canvia'm el barret", a ritme de "rígui" o *reggae*; i "Bon bon bon bon", curiosament la darrera cançó, que és una cançó marxosa per desitjar-nos un molt bon dia. Però la gravació no acaba aquí, ja que també hi ha la narració del conte d'en Meloneti, que podreu seguir passant els fulls que hi ha al mateix CD.

A més a més si us connecteu al web d'Articulat, hi trobareu les lletres de les cançons i moltes més explicacions. Apa, ja sabeu el que heu de fer.

Noè Rivas

mon-te

• **Quartetto de Tres**
Autoedició, Barcelona, 2009

Vivim una època gris, de pors, de crisi, de paralització de les idees, d'immobilisme... Davant d'això el Quartetto de Tres, format per Noè Rivas, Néstor Munt i Eugeni Gil, ens proposen trencar amb tot això i moure'ns. Volen noves idees, que la gent escolti, que la gent surti al carrer i l'ompli de vida... d'aquí el títol d'aquest CD.

Aquesta gravació és gairebé un directe ja que totes les peces menys dues han estat gravades a la primera presa per tal de conservar la frescor dels directes d'aquest interessant grup que ja fa cinc anys que porta els seus espectacles i audicions arreu del nostre país. Obre el disc la vital cançó "Mou-te, no paris", que en Noè va crear per al seu espectacle galàctic *El llarg viatge de l'Arc de Sant Martí*; segueix una "Tarantella" plena de vida i "El Peixet", una dolça cançó creada per Xesco Boix —un petit homenatge a aquesta gran figura de la música del nostre país. Després ve l'"Hora romana", una música plena d'energia, i "Ball al castell", una dansa relaxada a l'estil de les antigues danses medievals. "Réveil musette" és una dansa d'estil parisenc en què l'acordió i la trompeta creen una màgia tímbrica que et transporta en el temps i l'espai. "Caje Sukarije" és una rumba tradicional dels gitanos balcanics, i "Pat-a-Caque", una simpàtica dansa nord-americana ballada en cercle. Després hi ha "París", una melodia que Néstor Munt va escriure per la pel·lícula *Elena Dimitrievna Diakonova. Gala*, de Sílvia Munt. "Com m'agrada viatjar" és una fresca i contagiosa cançó a ritme de cumbia i tanca el disc "La balsa de los Chorriscos", una mena de bolero new age creat per Eugeni Gil.

Com podeu comprovar, un disc familiar, infantil i per a totes les edats, perquè l'etiqueta no pot encotillar la música, i menys aquesta proposta.

T. D. Riurau

viatges espectaculars...

Xirriquiteula viatja a França i Portugal amb *Girafes i Contes del cel*

Girafes a Montpellier 9 i 10 de maig

Les *Girafes* de la companyia de teatre Xirriquiteula comencen la temporada d'estiu viatjant novament a França. En aquest cas es passejaren pels parcs de Montpellier per donar la benvinguda als visitants del Festival Saperlipopette, Voilà Enfantillages! Aquest festival, dedicat al públic infantil i familiar i que acull un munt d'espectacles durant tot el mes de maig, ha escollit la girafa com a mascota d'aquesta edició. Per aquest motiu els organitzadors van demanar a Xirriquiteula que participés a l'inici del festival el 9 i 10 de maig. L'espectacle és una cercavila peculiar formada per tres girafes que transformen l'entorn urbà d'una manera sorprenent.

Contes del cel al Festival Sementes, Lisboa 30 de maig i 3, 5 i 6 de juny

Xirriquiteula proposa per segona vegada el seu espectacle *Contes del cel* al públic portuguès, aquesta vegada en el marc del Festival Semantes, que tindrà lloc a finals de maig i principi de juny a la població lisboeta d'Almada.

Xirriquiteula ja ha estat present en altres edicions del festival amb els espectacles *Papirus* i *Girafes*, i la resposta del públic sempre ha estat molt positiva. Arran de la darrera participació del grup van sorgir nous contractes i gires a Artemrede, al Festival de Tavira...

En aquesta ocasió el grup farà quatre representacions de *Contes del cel*, íntegrament en

portuguès, per localitats de l'entorn de Lisboa (Almada, Sesimbra, Palmela i Odivela).

Contes del cel ja s'ha representat prop de 900 vegades i ha recollit diversos premis i un ampli reconeixement de la professió i del públic.

La Baldufa als camps sahrauís

La setmana del 23 al 31 de gener de 2009 la companyia lleidatana de teatre la Baldufa va viatjar als campaments de refugiats sahrauís en el marc d'un projecte de cooperació amb l'Ajuntament de Lleida.

El resultat van ser dinou actuacions fetes a catorze escoles diferents, amb un total de 2.500 nens i nenes sahrauís que van veure l'espectacle *Les faules del Pinyot* i el *Carabassot*.

La companyia va adaptar l'obra perquè es pogués entendre sense text i li va afegir algunes paraules en la llengua dels campaments, l'àrab hassaní. És un espectacle per a infants a partir de tres anys basat en les faules d'Isop, algunes conegudes també en el món àrab, que pretén fer passar una bona estona als nens i nenes. Tot i que es va aprofitar molt el temps gràcies al suport del Front Polisario, no es va poder arribar a tots els campaments i només es van visitar les *wilayes* (províncies) d'Smara, Auserd i 27 de Febrero.

L'acollida de la companyia va ser molt bona i la resposta dels nens i nenes molt positiva. El sentit de l'humor està molt desenvolupat en el poble sahrauí, que agraeix molt la cooperació exterior. La valoració dels mestres i dels responsables dels campaments va ser molt positiva, raó per la qual la companyia ha decidit repetir l'experiència any rere any.

Amb aquesta petita col·laboració la Baldufa ha pretès trencar la rutina dels nens i nenes dels campaments i alhora donar suport a la causa sahrauí.

Enric Magoo a Centreamèrica

Enric Magoo i el seu monstre Frankie han trepitjat per primera vegada terres brasileres. Ho han fet amb sis mags més de tot el món per participar al III Festival Internacional de Màgia de Brasil, del 23 de març al 6 d'abril. Una gira de dues setmanes els ha portat per vuit de les principals ciutats del país, entre les quals Rio de Janeiro i Sao Paulo, amb un èxit aclaparador de públic. Després del Brasil, Enric Magoo s'ha dirigit a Puerto Rico amb el seu espectacle *Mag Màgia* per celebrar el 25è aniversari de la Societat Màgica de Puerto Rico, de la qual el mag badaloní és membre fundador.

Gira per Mèxic del mag gironí Fèlix Brunet

El mag gironí Fèlix Brunet (www.mcfelix.net) ha fet una gira per Mèxic l'any 2008 que l'ha portat a diferents locals d'espectacles i teatres del centre de Mèxic, al Districte Federal, Querétaro i Tequisquiapan.

Durant aquesta gira, "un viatge impressionant i una experiència molt enriquidora", segons paraules del mag, Fèlix Brunet va participar en programes de televisió de la cadena Televisa i també va presentar la gala del Dia Nacional del Mago en Méjico.

Aquesta no és la primera visita de l'il·lusionista al país centreamericà. Tot va començar l'any 2006, quan Maria Baró, gerent de Freixenet de Méjico, sucursal de la marca de Sant Sadurní d'Anoia, el va veure actuar en un conegut local de la ciutat de Girona. Li va encantar el seu estil directe i fresc i el va contractar per actuar el dia de Sant Jordi a les caves de Mèxic, on se celebra la festa catalana. En aquest primer viatge, gràcies a l'èxit que va tenir la seva actuació l'il·lusionista va fer uns quants contactes i va fer una gira d'un mes per tot el país.

El poder terapèutic de l'*art*

Dins la sèrie d'articles dedicats a les arts escèniques i els seus efectes terapèutics, toca el torn als pallassos, aquests personatges de nas vermell i ulls entremeliats que ens fan veure el món des del prisma de l'humor i del riure. Miquel Ollé, un clown amb una llarga trajectòria, analitza els beneficis del riure, Claret Papiol ens transmet l'essència del clown i els pallassos de Pallapupas ens expliquen la seva experiència als hospitals.

“El riure, ens l’hem de prendre seriosament”

La teràpia del nas vermell

Quan riem, no tan sols passem una bona estona, sinó que també es produeixen en nosaltres una sèrie d'efectes beneficiosos, tant físics com psicològics. Els efectes físics del riure incideixen en tot l'organisme i influeixen en el sistema muscular, nerviós, cardíac, cerebral i digestiu. En l'àmbit psicològic, el riure és una emoció terapèutica i sana, lligada al benestar i a la sensació de plaer i de felicitat.

Actualment s'atribueix al riure un munt de beneficis. Provoca un interessant exercici muscular perquè activa més de tres-cents múscles, tant facials com corporals: els abdominals, el diafragma, etc. Quan el riure posa en moviment el diafragma, s'origina un massatge intern que facilita la digestió. El riure també estimula la melsa i ajuda a eliminar toxines. Actua sobre la respiració, dilata els bronquis i augmenta la capacitat respiratòria: el cos s'oxigena millor i es revitalitza. D'altra banda, és un estimulant cardiovascular, disminueix la pressió arterial i activa la freqüència cardíaca. També té un efecte neuroquímic. Allibera a nivell cerebral endorfines i neurotransmissors que actuen contra el dolor i generen sensació de plaer. També deixa anar la serotonina, un antidepressiu, i disminueix el cortisol, una substància lligada a l'estrès. I psicològicament, aporta benestar i plaer.

Des de fa molt de temps se sap que el riure redueix l'estrès, les preocupacions i eleva l'estat d'ànim. Aristòtil ja defensava la bondat del riure, tot i que el riure i el bon humor eren més aviat mal vistos perquè s'associaven a la frivolitat i a la immaduresa. Sigmund Freud atribuïa al riure el poder d'alliberar

l'organisme d'energia negativa. La saviesa popular de tots els temps ha intuït la importància del riure, i finalment avui la ciència ha demostrat que riure és molt saludable, fins al punt que l'utilitza com a eina terapèutica. Està demostrat, doncs, que riure aporta benestar i ajuda a prevenir i alleugerir trastorns com l'estrès, el desànim, la inseguretat, l'autoestima baixa, els problemes digestius, etc.

En la meua experiència com a pallasso he pogut constatar que riure i fer riure és important. Fent el pallasso he vist com s'il·luminava la cara dels espectadors i he sentit com les seves emocions es despertaven. En un espectacle de pallassos es produeix una gran comunicació i s'estableix una relació extraordinària entre els participants, tant pel que fa als espectadors com als actors. És una comunicació que flueix en els dos sentits i que fa que quelcom es mogui dins nostre.

El pallasso/a és un personatge que transmet sinceritat, creativitat, imaginació, tendresa i altres sentiments que fan trontollar sens dubte les emocions de l'espectador/a. Els envaeix i els contagia, els sedueix en el món dels sentiments, un món senzill i humà, fins i tot a voltes ridícul. És aquí quan apareix la rialla com a signe de desbloqueig i de desinhibició. Quantes vegades no hem vist, en un espectacle d'humor, algun espectador que es trenca de riure en una sonora riallada i voldria dissimular-ho però és incapaç de contenir-la? A vegades les emocions poden més que les formes, però que bé poder riure amb aquesta intensitat, encara que es faci una mica el

Miquel Ollé

notes!

Reflexionant sobre la meua vida professional, m'adono també que he fet actuacions molt diverses i algunes de molt emotives: des d'una actuació per a un nen que patia una greu malaltia i a qui quedaven pocs dies de vida, fins a una representació amb més de 5.000 persones, en una ciutat de Guatemala, on els nens arribaven apilonats dins la caixa de camions per veure l'espectacle, passant per les típiques actuacions de festa major, aquí al nostre país, altres en barris marginals, també algunes en camps de refugiats durant la guerra de Bòsnia, on regnava el caos i el desconcert... El fet és que podríem distingir dos tipus d'actuacions: les que presenten un entorn relaxat i fins i tot un marc festiu, i les que estan envoltades per algun tipus de problema o conflicte, i per tant marcades per una situació molt més complicada en què la gent pateix estrès, inseguretat, por, etc. Naturalment és en aquest segon tipus d'actuacions on s'evidencia més el valor i els beneficis d'un espectacle de pallassos, o dit d'una altra manera, d'una estona de riure. En aquests moments, no cal fer cap estudi profund per adonar-se de la beneficència del riure. Quan es veu que el riure és capaç d'alliberar la persona del sofriment, encara que només sigui per una estona, crec que ja val la pena posar-hi atenció. I és que, el riure, ens l'hem de prendre seriosament, és necessari per ser feliç.

Miquel Ollé és pallasso i fundador del grup Circ Nick

El clown

Una aventura emocionant cap al súmmum del no-res i la sublimació del fracàs

Amb aquest anunci sorprenent, presentem una de les eines de creixement personal i teràpia alternativa més inesperades: el clown, o pallaso.

Des de fa ja uns quants anys, alguns terapeutes s'han interessat en el fet que s'imparteixin cursos de clown en els seus centres. Per què? Quins beneficis ens pot aportar el fet de treballar el nostre propi pallaso? Doncs, perquè fer-ho té molt a veure amb assolir un millor coneixement de nosaltres mateixos i ens obre noves portes, tant pel que fa a la manera de viure com de comunicar-nos amb els altres.

L'humor és una afirmació de la dignitat humana, és la superioritat de la persona sobre els esdeveniments que l'envolten.

Un dels aspectes que els clowns treballen és el joc, recuperant el nen o la nena que vam perdre per guanyar l'adolescència. El treball del clown ens ajuda també a retirar-nos aquesta pesada màscara anomenada *Ego*: al llarg dels anys, ens ha servit per amagar el nostre ridícul, les nostres pors i emocions, les nostres carències... Si, en canvi, som capaços d'ensenyar tot això i oferir-ho generosament als altres perquè passin una bona estona, descobrirem que tenim aquí un tresor que meravella a tothom, i que a nosaltres, ens allibera. És així, doncs, que ens mostrem tal com som davant els altres, i és amb la nostra nua ingènua que tornem a sentir l'emoció de ser estimats pel que som i no pel que semblen representar. Car, en aquesta cursa, no guanyen els que tenen més títols o saben fer més coses: no! Aquí, la victòria és per als que arriben els últims, i potser ni tan sols arriben, ja que sempre hi ha algú que s'ha quedat clavats a la línia de sortida, emocionat amb el tret d'engegada!

Claret Papiol

Pallapupas als hospitals

Laura Pujol

Ja fa prop de nou anys que els *pallapupas* visiten els infants i els malalts de l'Hospital Sant Joan de Déu, però per a l'Albert G., aquest és el seu primer dia en aquest centre. Ja fa uns mesos que és *pallapupas* a l'hospital Arnau de Vilanova de Lleida, però avui ha vingut a Esplugues per substituir un company malalt.

A l'Arnau de Vilanova, ell i la seva companya, la Núria C., visiten els infants ingressats en planta. El primer que fan quan arriben a l'hospital, després d'un escalfament i de posar-se el vestuari, és rebre la "transmi", és a dir, la transmissió. La supervisora de planta els informa de totes les incidències que afecten els infants ingressats: què tenen i com es troben, quin és el seu estat d'ànim i el dels seus familiars, quins són els efectes del tractament que estan rebent... Tota aquesta informació és molt important perquè serveix per preparar l'actuació individualitzada que la parella de *pallapupas* farà per a cada infant.

Una vegada feta la "transmi", l'Albert i la Núria inicien la ronda per la planta de pediatria. Però no només actuen a les habitacions. Els passadissos de l'hospital són un anar i venir d'infants, metgesses i infermers, portalliteres, familiars, amics de visita... La disbauxa serena dels *pallapupas* fan que el joc, la música i les rialles envaeixin l'espai.

Però avui l'Albert no actuarà a la planta de pediatria de Sant Joan de Déu, ho farà al quiròfan de la Unitat de Cirurgia Ambulatoria, on els *pallapupas* van cada dia des de l'any 2004. Actualment, també hi ha *pallapupas* als quiròfans de l'Hospital del Mar de Barcelona i a l'Althaia de Manresa.

Per a l'Albert, la tasca al quiròfan és una novetat i haurà de tenir present tot allò que ha après a la formació i estar molt atent al que fa la seva parella, la Gelocatila. *Pallapupas* dona una extensa formació als seus professionals. Un *pallapupas* entra a l'hospital per sumar i ha d'estar plenament coordinat amb els equips mèdics i sanitaris del centre. Ha de saber què fer, quan intervenir i, sobretot, quan retirar-se. Una de les seves funcions és procurar facilitar la tasca sanitària. I si això és important a

L'associació *Pallapupas* actua des de l'any 2000 en l'àmbit hospitalari. Els pallasos que hi treballen, tots actors i actrius professionals, utilitzen les tècniques del teatre i del clown per fer més suportables les situacions angoixants que es viuen a les plantes pediàtriques i als quiròfans. No són terapeutes, però el resultat de la seva feina és certament terapèutic i s'ha transformat en indispensable per als infants, les famílies i el personal sanitari dels centres on actua l'entitat.

planta, encara ho és més al quiròfan. La funció principal de l'Albert i la Gelocatila al quiròfan és tranquil·litzar l'infant i la seva família abans, durant i després de la intervenció.

Comencen amb jocs i cançons amb la intenció d'anar explicant al nen o la nena tot el que passarà quan entri al quiròfan. No saber què passarà és el que més angoixa l'infant que ha de ser intervingut. El moment de la separació del pares és un dels més complicats, però en companyia de l'Albert i la Gelocatila, avui la nena que intervenen, la Carme, marxa tot rient i quasi s'oblida de dir adéu. L'anestèsia de la Carme serà local, i per aquest motiu la parella de *pallapupas* es quedarà al quiròfan durant tota la intervenció. D'aquesta manera la Carme oblida que l'estan operant i aprèn noves cançons i gaudeix d'una actuació especial de l'Alonso, el titella-tortuga que s'està preparant per al mundial de Fórmula 1. En el cas d'en Miquel, cal una anestèsia total. Una vegada s'ha quedat adormit l'Albert i la Gelocatila surten del quiròfan. Més tard es tornaran a trobar amb en Miquel i la seva família a la sala de reanimació. El paper dels *pallapupas* al quiròfan és molt important perquè són les úniques persones que s'estan durant tot el procés al costat de l'infant. La confiança i el diàleg que s'estableix des del primer moment és el que farà que el nen visqui la situació d'una manera positiva.

Per avui l'Albert ja ha acabat. Són les dues i torna als vestuaris per canviar-se, treure's la bata verda i anar a dinar amb els seus companys. Al menjador es troba amb l'Amor Sicilina i en Tiritín. L'Amor Sicilina li explica que demà a la tarda va a la Clínica Barceloneta. En aquest centre els malalts són avis i àvies i és una experiència "al·lucinant" per a ella. L'Albert ja espera el moment de poder substituir un company i treballar en aquest centre.

Laura Pujol i Larena és gerent de *Pallapupas*

Pallapupas - Pallasos d'Hospital
C. Cuba, 2 - Can Guardiola - 08030 Barcelona
Tel.: 93 345 59 13 - www.pallapupas.org

www.laranapepa.com

La Rana Pepa es defineix com l'agenda infantil per viure Barcelona amb nens. Una agenda, un recull d'activitats permanents, sortides a la ciutat i als seus voltants, notícies, un fòrum, recomanacions... formen el gruix de les informacions que aporta el web per viure la ciutat des de la perspectiva i els interessos dels més petits. Es pot consultar en tot moment quins són els últims espectacles en cartell, on són els museus susceptibles de ser visitats amb quinxalla o quines activitats es recomanen des de La Rana Pepa.

www.festes.org

El web **festes.org**, on es troba tot el que es vulgui saber sobre les festes i les celebracions populars catalanes, celebra el seu desè aniversari. Els seus promotors, els de l'Associació Rebombori Digital, van comprar el domini el 1999 i en deu anys han transformat festes.org en una referència ineludible pel que fa a la cultura popular i tradicional catalana a la xarxa. Els objectius eren dignificar aquesta cultura, normalitzar-la i visualitzar-la sense complexos. A fe que ho han aconseguit. I per celebrar aquest primers deu anys, volen renovar l'espai telemàtic de dalt a baix amb nous serveis i prestacions, i també tenen previst publicar un llibre amb un resum dels principals coneixements acumulats durant aquests deu anys, il·lustrats amb les millors fotografies que han fet els col·laboradors de festes.org.

www.xesco.cat

Xesco Boix va morir el 21 de juliol del 1984. Ja han passat vint-i-cinc anys i la seva herència encara és vigent en el camp de l'educació en el lleure i de l'animació infantil i juvenil. El web que se li dedica per commemorar l'aniversari de la seva mort n'és una prova fefaent. Completíssim, aporta informació sobre la vida de qui ha estat el referent indiscutible del món de l'animació i també ofereix materials didàctics, la bibliografia i la discografia, contes i cançons, una agenda, un fòrum, una galeria de fotos i enllaços d'interès.

www.andreusotorra.com/cornabou

Cornabou és una revista electrònica especialitzada en literatura infantil i juvenil —la primera a la xarxa d'aquestes característiques en llengua catalana. Conté articles, ressenyes, bibliografies, pàgines web d'escriptors i escriptores amb obra publicada... Fa un recull de les novetats literàries, els premis literaris i les notícies relacionades amb el món de la literatura infantil i juvenil i ofereix un apartat d'opinió amb crítiques literàries i articles i entrevistes sobre qüestions puntuals relacionades amb la literatura infantil i juvenil. Un web molt complet i interessantíssim per saber què s'hi cou en la literatura infantil i juvenil al nostre país, i també en altres contrades.

Clips d'actualitat

6 x 4

l'espai dels músics-animadors del país

Carrer inicia un espai dedicat als músics i animadors de Catalunya i a la feina educativa ingent que fan arreu del país amb les seves propostes musicals.

Pep Puigdemont

danses i cançons de creació pròpia

creixent i actualment és la principal font d'informació sobre el cantautor olotí. Al web es poden escoltar *online* tots els treballs discogràfics del cantant i imprimir totes les partitures de les setanta cançons que durant aquest temps ha gravat. També es pot consultar l'agenda, veure vídeos i més de 250 fotografies, que resumeixen tota la seva trajectòria des del

Nascut a Olot el 24 d'abril del 1971, Pep Puigdemont s'introdueix en el camp de l'animació musical a partir de l'educació en el lleure.

El 1991 comença a dedicar-se al món de l'animació musical en solitari. El mateix any funda amb companys de magisteri el grup Peus Plans, amb el qual graven una maqueta. El grup es desfà el 1992 en acabar la carrera. Tot seguit, amb Mateu Batallé funda el grup Peppitus, amb el qual actua per les comarques de Girona durant cinc anys. L'estiu del 1997 neix Xirupiflai, format per Beth Riera, Miquel Barris, Adriana Plana i el mateix Pep Puigdemont. A partir de l'any 2001 i fins a l'actualitat torna a actuar en solitari. Des de principi del 2007 també actua amb músics acompanyants: Xavier Batlle i Pep Carrera, amb els quals forma el grup Pep Puigdemont i Companyia.

És membre de l'AMAPEI (Associació de Músics i Animadors Professionals d'Espectacles Infantils) i de MUSICAT (Associació Professional de Músics de Catalunya) des de l'any 2000.

Des dels inicis en el camp de l'animació fins ara ha publicat diversos treballs discogràfics. Durant aquest anys ha actuat a tot el territori de Catalunya i a la Catalunya Nord i disposa d'un repertori de més de cent cançons de creació pròpia.

www.peppuigdemont.com

La web de Pep Puigdemont està activada des del 1998. En tot aquest temps ha anat

1991. A l'apartat de premsa hi ha una petita hemeroteca d'articles de premsa i algun escrit propi. Durant el 2008 s'ha canviat el logotip i s'ha incorporat al web. També s'hi poden consultar tots els espectacles que té en cartera per a centres d'educació, biblioteques i festes majors i de barri.

Estrenes

El 2007 Pep Puigdemont va estrenar formació musical: Pep Puigdemont i Companyia, un trio amb Xavier Batlle al baix elèctric i Pep Carrera a la bateria. Aquest curs 2008-2009 ha estrenat el *Projecte cantautor*, un espectacle de petit format destinat a centres educatius que consisteix en l'estudi per part dels alumnes de la feina del músic, animador, cantautor i que permet un estret intercanvi d'impressions amb els alumnes que participen en el projecte.

En projecte

Actualment està en procés de gravació d'un disc, un nou projecte promocional del Càmping Lava, de Santa Pau. La presentació es farà el 30 de maig al mateix càmping. També està en preparació un disc amb cançons noves d'animals i un nou espectacle amb escuma.

Pep Puigdemont
Tel.: 696 490 209
www.peppuigdemont.com

Públic familiar

la becaïna, a casa...

Un dia em vaig adonar que després d'anys fent espectacles per al públic infantil, de sobte em trobo fent espectacles per al "públic familiar". Crec que tot és una qüestió de terminologia, com tantes i tantes coses que canvien de nom amb el temps, però descriuen la mateixa cosa.

A tots els que fem de públic ens pot agradar o no l'espectacle que hem anat a veure, i per tant al "públic infantil" també li pot passar. És totalment legítim que algun noi o noia s'avorreixi amb el que veu, no li agradi, no ho entengui... I aquí ve la pregunta: què s'ha de fer en aquests casos? Normalment quan algun infant perd el contacte amb l'espectacle, no pot estar-se quiet al seu lloc, crida, s'aixeca... I és aquí on crec que ha d'intervenir el "públic familiar". Ja no només per a les actrius i els actors que hi ha dalt de l'escenari, sinó també perquè aquest noi o noia "alterat" ha de saber estar al lloc on és, dit d'una altra manera, ha de saber comportar-se, perquè no està sol i hi ha més públic que vol estar atent a l'espectacle.

Un espectacle infantil, o de "públic familiar", es compon de dues parts humanes: una a dalt i l'altra a baix de l'escenari. Els que són a dalt, per molt que els agradi l'ofici, també treballen, i ho volen fer amb totes les condicions adequades, i els que són a baix, és el públic que es deixa "enredar", o no, per la proposta. Amb aquesta definició tan simple vull recordar que un espectacle de "públic familiar" no és un "pàrquing-guarderia", que les activitats proposades pels programadors generalment informen de l'edat recomanada, que com a "públic familiar" els adults han d'assumir coses tan simples com desconnectar els telèfons mòbils i no posar-se a xerrar un cop ha començat la funció, que no és massa grat ni per als professionals ni per als seus fills i filles veure pares i mares fent una becaïna, xerrant amb el del costat o llegint el diari mentre dura l'espectacle. I per últim, si parlem de "públic familiar" cal comportar-se com a tal. Molts cops els més menuts necessiten la complicitat dels adults que els acompanyen per compartir i perquè els ajudin, quan calgui, a entendre el que estan veient i escoltant.

Malgrat tot, com a actor, m'agrada el terme "públic familiar".

Joan Gispert
Membre fundador de Micro Troupe

■ Any Xesco Boix

www.xesco.cat

Vint-i-cinc anys sense

Xesco Boix

Lluís M. Panyella

XESCO BOIX
FENT MEMÒRIA 1946-1984

El 21 de juliol d'enguany farà vint-i-cinc anys de l'adéu, físic, d'en Xesco, i vull remarcar "adéu físic", perquè els que vam tenir el privilegi de poder-lo conèixer personalment, malgrat que vagi passant el temps, mai no el podrem oblidar.

El primer record d'en Xesco que em ve a la memòria és aquell somriure tan càlid que regalava a tothom, com aquell qui et dona la seva targeta de presentació. Després em ve al cap la seva manera de comunicar a través de les seves cançons i de la seva actitud personal tot un seguit d'il·lusions utòpiques, però al mateix temps precioses, humanes i desitjables: l'honestat, el joc net, l'esperit de servei, els sentiments, el país, la llengua, la solidaritat, l'universalisme, les llibertats i la llibertat. I això ho feia sempre lluitant a contracorrent amb les seves armes predilectes: una guitarra o un banjo, les seves cançons i contes, la seva gran força pedagògica, la seva exquisida cultura i la seva bondat.

Amb la perspectiva del temps, m'he adonat que no es pot definir en Xesco d'una manera concreta i precisa, perquè la seva personalitat era forta, però alhora també molt diversa. Uns el veurien com un il·luminat, altres dirien que era un somiatruït que volia canviar el món només amb un grapat de cançons, altres el definirien simplement com un cantant d'estar per casa, hi haurà qui el tingui per un líder, altres diran que era un nen gran..., i així us podrien definir en Xesco de mil maneres diferents, però sempre trobareu en totes les seves descripcions tres denominadors comuns: la seva generositat, la seva gran senzillesa i el seu rigor.

Veritablement en Xesco era tot això i més, i si tenim en compte la complexa i intermitent malaltia que va haver de suportar des de la seva joventut fins al final dels seus dies, també podríem afegir que en Xesco podria ser un valuós exemple pels que també pateixen malalties depressives similars a la seva. L'exemple de com una persona assolada per una malaltia per a la qual encara no s'ha trobat un remei eficaç, pot ser útil d'allò més, sobresortir i fer història.

En Xesco, amb la seva lluita, a dalt i a baix dels escenaris, va saber fer-se un lloc en la

«Catalunya és l'únic lloc del món on hi ha espectacles d'animació, i els van iniciar en Xesco Boix i els Ara Va de Bo»

nostra història i ha esdevingut història. Ell, juntament amb els Ara Va de Bo, van ser els pioners de l'animació per a la mainada a Catalunya, engegant l'any 1971 el que s'anomenà "l'animació", una forma divertida, pedagògica i participativa d'enriquir les festes. Des de llavors han anat passant els anys i actualment Catalunya és l'únic lloc del món on existeixen els espectacles d'animació que en Xesco Boix i els Ara Va de Bo van iniciar. L'AMAPEI —l'Associació de Músics i Animadors Professionals d'Espectacles Infants— és un reflex tangible de la llavor que van sembrar, i aquest 2009, juntament amb d'altres iniciatives engegades per persones de l'entorn d'en Xesco, l'entitat promou l'Any Xesco Boix amb els objectius de reforçar la seva memòria i seguir lluitant per dignificar els espectacles infantils. Moltes escoles i entitats d'arreu de Catalunya s'han apuntat a aquesta celebració programant actes en memòria d'en Xesco, una memòria que hauria de persistir any rere any i convertir cada any en Any Xesco, amb un objectiu: que cada escola, cada esplai, cada agrupament i cada entitat de lleure, cada educador, i fins i tot cada persona, aprengui a lluitar contra l'encotillament, l'ensopiment, la insolidaritat, la ignorància de valors, i perquè la mainada —com ell sempre deia— creixi amb el cap clar i el cor ben net i pugui construir un món millor amb una sola eina: la força d'estimar.

Lluís M. Panyella és membre-fundador del grup d'animació La Bicicleta

recordant...

Xesco Boix

Estimat Francesc,

O millor dit Xesco, que era el diminutiu amb què tothom et coneixia. Enguany farà un quart de segle que ens vas deixar, però dins dels nostres cors el record de la teva bonhomia, d'una mirada bondadosa i de la teva lluita per aconseguir la pau i la llibertat en temps difícils encara perdura.

Sempre et recordarem per la gorra que duies posada al cap, les ulleres gruixudes i la guitarra amb què delectaves petits i grans amb les cançons que havies après als Estats Units de la mà d'aquells cantautors (Baez, Seeger, Peter, Paul and Mery...) que com tu volien canviar el món d'una manera més pacífica i més justa i humana.

La primera vegada que et vaig veure actuar va ser al barri de Montbau, on vaig viure bona part de la meua vida. Aleshores tenia deu anys i en aquells moments duia la cama enguixada, i tu, des de l'escenari, em vas adreçar unes paraules, i a la fi de l'actuació vas venir cap a mi i vas posar el teu nom amb la teva lletra menuda i bonica al guix que hauria de portar força temps.

Enguany molts nens i nenes i adults gaudiran de nou amb l'ampli ventall de cançons que vas deixar en herència a la festa de la Tamborinada, on tantes vegades havies actuat. Una abraçada forta, Xesco, allà on siguis, i segueix demanant la pau i la llibertat dels pobles per poder viure amb dignitat.

montse fran

h1>l'ànec

instruments musicals

Aquesta secció de Miqui Gimé nez, músic, cantant i expert en tallers d'instruments musicals, mostra pas a pas la manera de fer instruments de picar, rascar i bufar d'una manera senzilla, amb materials reciclats i econòmics i que són fàcils de trobar.

h2>el material

- ⊗ Un tub de canya d'entre 12 i 15 mm de diàmetre exterior i entre 150 i 200 mm de llarg
- ⊗ Un got de plàstic tou
- ⊗ Cinta adhesiva

h2>les eines

- ⊗ Tisores
- ⊗ Paper de vidre

h2>consells

- ⊗ Penseu a recollir canyes si aneu d'excursió

Secció elaborada per:
Miqui Giménez

1. Polim la canya amb el paper de vidre. Retallem una peça a del got de plàstic que tingui la mateixa superfície cie que el diàmetre exterior de la canya, i hi deixem una pestanya.

2. Dobleguem la llengüeta i l'enganxem amb cinta adhesiva a la canya de manera que la part rodona del plàstic es mantingui una mica separada del forat.

h2>utilització musical

3 i 4. Si introduïm la part de la llengüeta dins la boca i fem sortir l'aire, fem vibrar la llengüeta i l'instrument ja sona. I si amb una mà fem "cassoleta" i obrim i tanquem mentre bufem, imitem el cant d'un ànec.

5. Afegint un got de plàstic amplifiquem el so.

h1>A ritme de percussió

La percussió no té secrets per a **Pedro Hidalgo**. I encara que en tingué s, aquest gran especialista segurament no tindria cap inconvenient per compartir-los amb els alumnes que tenen la sort de participar als tallers i les classes que imparteix.

Pedro Hidalgo proposa quatre modalitats de tallers adreç ats a joves i adults a partir de 14 anys. Es tracta de quatre propostes que s'endinsen en la construcció d'instruments, la percussió corporal, la percussió africana i la dansa africana. En el primer taller, l'artista proposa construir instruments com el caixó flamenc, la canya o els sonalls i introduir els alumnes en les beceroles de la percussió. Dura 20 hores i permet adquirir uns coneixements bàsics i pràctics per interpretar patrons rítmics de diferents estils musicals amb instruments fets pels mateixos alumnes. El segon, de 12 hores, explora totes les possibilitats que ofereix la percussió corporal: els alumnes descobreixen els sons i els ritmes que es poden

obtenir amb el cos i la veu i aprenen a tocar en grup. En el taller de percussió africana, de 15 hores de durada, els participants treballen amb el djembe i practiquen els ritmes de l'Àfrica Occidental. El quart, el taller de dansa africana, ens apropa a les danses populars del continent i al seu significat a través de la Cia. Africa Bambu, amb la qual Pedro Hidalgo col·labora.

L'experiència de **Pedro Hidalgo** en el camp de l'ensenyament de la percussió és extensíssima i se'l considera com un dels màxims especialistes en aquest camp. Actualment, a banda de tocar en el grup Bobila Street Band, és professor de bateria i percussió a l'Escola Centre de les Arts de l'Hospitalet, a l'escola Blai Net de Sant Boi i a les escoles Farré i d'Expressió i Psicomotricitat Carme Aymerich de Barcelona, entre d'altres.

Encara no tens el **carnet** de la biblioteca?

Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona

185 biblioteques a 121 municipis i 9 bibliobusos a 100 municipis

Podràs consultar i emportar-te en préstec tota mena de documents, fer ús de bases de dades, accedir gratuïtament a Internet, utilitzar les zones wi-fi, apuntar-te a activitats i obtenir descomptes en entrades a museus, teatres i cinemes i en la compra de llibres i discos.

Més informació:

www.diba.cat/biblioteques

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Xarxa de Biblioteques Municipals